

Morava a Slezsko

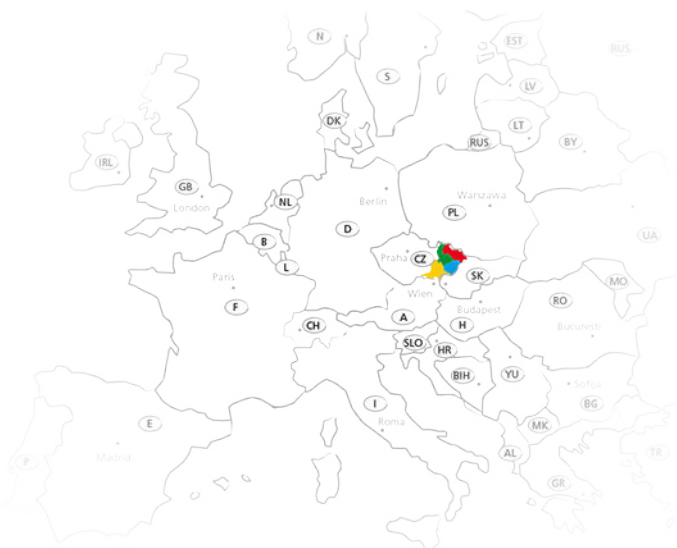
Průvodce pěšího turisty

Wanderführer • Przewodnik pieszego turysty

Morava a Slezsko

Mähren und Schlesien • Morawy i Śląsk

Morava a Slezsko, území o rozloze 21 854 kilometrů čtverečních, leží ve východní části České republiky. Tvoří ho Moravskoslezský, Olomoucký, Zlínský a Jihomoravský kraj – čtyři rozdílné a různorodé regiony, jejichž vzájemné spojení představuje velmi atraktivní turistickou destinaci nejen díky svému kulturnímu, architektonickému a přírodnímu bohatství, ale i širokou nabídkou různých forem zábavy a odpočinku. Nabízí adrenalinové zážitky, cyklistickou a vodní turistiku, atrakce pro děti i dospělé, jarmarky, festivaly, lázeňství, spoustu ojedinělých krajových specialit, a zejména také pestrou pěší turistiku a spoustu kilometrů kvalitních značených turistických tras.

O tom, že Morava se opravdu má čím pochlubit vypovídá cena za 1. místo z TTG Travel Awards v kategorii „Turistický region, oblast či město, kde jste se setkali s nejlepší kvalitou přijetí“ – MORAVA.

Mähren und Schlesien, ein Gebiet mit einer Gesamtfläche von 21 854 Quadratkilometern, liegt im Osten der Tschechischen Republik. Es umfasst die Mährisch-Schlesische Region, die Region Olmütz, die Region Zlín und die Südmährische Region – vier verschiedene und vielfältige Regionen, die nicht nur dank ihrem kulturellen, architektonischen und Naturreichtum, sondern auch wegen der vielen Unterhaltungs- und Erholungsmöglichkeiten gemeinsam eine sehr attraktive touristische Destination darstellen. Sie bieten Adrenalin-Sportarten, Fahrrad- und Wassertourismus, Attraktionen für Kinder und Erwachsene, Jahrmärkte, Festivals, Kurbäder, eine Vielfalt an einmaligen regionalen Spezialitäten und vor allem auch unzählige Möglichkeiten für Wanderer und viele Kilometer gut gekennzeichnete Wanderwege.

Davon, dass Mähren wirklich etwas zu bieten hat, zeugt der 1. Preis beim TTG Travel Award in der Kategorie „Tourismus-Region, -Gebiet oder -Stadt, wo Sie am herzlichsten aufgenommen wurden“ – MÄHREN.

Morawy i Śląsk, terytorium o powierzchni 21 854 kilometrów kwadratowych, leży we wschodniej części Republiki Czeskiej. W jego skład wchodzi: Kraj morawsko-śląski, Kraj olomuniecki, Kraj zliński i Kraj południowomorawski – cztery różne i różnorodne regiony, których wzajemne sąsiedztwo stanowi bardzo atrakcyjny cel turystyczny nie tylko za względu na bogactwo kulturalne, architektoniczne i przyrodnicze, ale również z racji wielorakich form rozrywki i odpoczynku. Morawy i Śląsk oferują przeżycia podnoszące poziom adrenaliny, turystykę rowerową i wodną, atrakcje dla dzieci i dorosłych, jarmarki, festiwale, uzdrowiska, mnóstwo unikalnych specjalności regionalnych, a zwłaszcza bogate możliwości uprawiania turystyki pieszej i wiele kilometrów doskonale oznaczonych tras turystycznych.

O tym, że Morawy naprawdę mają się czym pochwalić, świadczy 1 miejsce TTG Travel Awards przyznane w kategorii „Region, tereny lub miasto turystyczne, gdzie spotkałeś się z najlepszym przyjęciem“ – MORAWY.

Obsah

Inhaltsverzeichnis • Spis treści

- 1 Až na samotný vrchol Beskyd 6
Bis zum Gipfel der Beskiden
Aż na sam szczyt Beskidów
- 2 Dvěma moravskými kraji přes Radhošť 8
Durch zwei mährische Regionen über den Radhošť
Po dwóch morawskich województwach przez Radhoszcz
- 3 Romantickým údolím Bílé Opavy 10
Durch das romantische Tal der Bílá Opava (Weiße Oppa)
Romantyczną doliną rzeki Bílá Opava
- 4 Panenskou přírodou Nízkých Jeseníků 12
Durch die unberührte Natur des Gebirges Nížky Jeseník (Niederer Gesenke) • Wśród dziewiczej przyrody pasma Nížky Jeseník
- 5 Putování nejen hornickou Ostravou. 14
Wanderung nicht nur durch die Bergwerkstadt Ostrava
Wędrówka nie tylko górniczą Ostrawą
- 6 Chráněnou krajinnou oblastí Poodří 16
Durch das Naturschutzgebiet Poodří
Przez chroniony Park krajobrazowym Poodří
- 7 Za dřevěnými kostelíky 20
Zu Holzkirchen
Trasą drewnianych kościółków
- 8 Putování Mladečským romantickým okruhem. 22
Wanderung auf dem romantischen Rundwanderweg rund um Mladeč
Wędrówka trasą Mladečský romantický okruh
- 9 Na Zbrašovské aragonitové jeskyně 24
Zu den Argonit-Höhlen von Zbrašov
Do jaskiń Zbrašovské aragonitové jeskyně
- 10 Za výhledy kolem lázeňských pramenů 26
Zu Aussichtspunkten entlang der Heilquellen
W poszukiwaniu wspaniałych widoków w pobliżu źródeł sanatoryjnych
- 11 Za Josefem Mánesem 28
Auf den Spuren von Josef Mánes
Do Josefa Mánesa
- 12 Cestou zašlé hornické slávy 30
Auf den Spuren der rühmlichen Vergangenheit des Bergbaus
Szlakiem byłej górniczej sławy

- 13 Po tratích Hostýnské magistrály 34
 Auf den Loipen der Hostýnská Magistrála
 Po trasach Hostýnskéj magistráli
- 14 Ke skalám Vizovických vrchů 36
 Zu den Felsen der Anhöhe Vizovické vrchy
 Do skał pasma Vizovické vrchy
- 15 Za slovenskými sousedy 38
 Zu den slowakischen Nachbarn
 Śladami słowackich sąsiadów
- 16 Na valašský Olymp 40
 Zum walachischen Olymp
 Na wołoski OlimpPodří
- 17 Okolo Buchlova 42
 Rund um Buchlov
 Wokół Buchlova
- 18 Od zámku k zámku 44
 Von einem Schloss zum anderen
 Od zamku do zamku
- 19 Kolem propasti Macocha a krápníkových jeskyní . . 48
 Entlang der Schlucht Macocha (Stiefmutter) und Tropfsteinhöhlen
 Wokół przepaści Macocha i jaskiń naciekowych
- 20 Putování Bílými Karpaty 50
 Wanderung durch die Weißen Karpaten
 Wędrówka Białymi Karpatami
- 21 Za vřesovišti a vínem v Podyjí 52
 Zu den Heiden und ins Weingebiet Podyjí
 Do wrzosowisk i wina w regionie Podyjí
- 22 S Járou Cimrmanem až na hrad Perštejn 54
 Mit Jára Cimrman bis zur Burg Perštejn
 Z Járou Cimrmanem až do grodu Perštejn
- 23 Cestou necestou za Bolkem Polívkou 56
 Querfeldein zu Bolek Polívka
 Drogami i bezdrożami za Bolkiem Polívką
- 24 Pálavskými vrchy za vínem do Mikulova 58
 Durch Pálavské vrchy und das Weingebiet Mikulov
 Pasmem Pálavské vrchy do winnego Mikulova 58

Moravskoslezský
kraj

Severní Morava a Slezsko – malebné území ležící na severovýchodě České republiky s největším krajským městem Ostrava. Je regionem plným příležitostí a zážitků – protkán množstvím kulturních, architektonických, sakrálních a technických památek, sportovních zařízení, lázeňských center, ale také turistickými a cykloturistickými trasami, na kterých lze spatřit řadu těchto atraktivit a cíl je možný si zvolit právě podle různorodých zájmů. Na severu a východě sousedí s Polskem, na jihovýchodě se Slovenskou republikou.

 Nordmähren und Schlesien – ein malerisches Gebiet im Nordosten Tschechiens mit der Kreismetropole Ostrava (Ostrau). Eine Region voller Möglichkeiten und Erlebnisse – bespickt mit vielen kulturellen, architektonischen, sakralen und technischen Sehenswürdigkeiten, Sporteinrichtungen, Kurzentren, aber auch Wander- und Radwegen, die eine Menge Attraktionen bieten und dem Besucher ermöglichen, das Ziel der Tour an die eigenen Interessen anzupassen. Im Norden und Osten grenzt sie an Polen, im Südosten an die Slowakei.

 Morawy Północne i Śląsk – to malownicze tereny leżące na północnym wschodzie Republiki Czeskiej. Największym miastem, a także ośrodkiem wojewódzkim jest Ostrava. To region pełen niespodzianek i wrażeń – z mnóstwem zabytków kultury, techniki, architektury, obiektów sakralnych, a także ośrodków sportowych, uzdrowiskowych oraz tras turystycznych i rowerowych, którymi dociera się do szeregu z wymienionych atrakcji: cel wycieczki można obrać zgodnie z różnorodnymi zainteresowaniami. Na północy i wschodzie sąsiaduje z Polską, na południowym wschodzie z Republiką Słowacji.

Až na samotný vrchol Beskyd

Bis zum Gipfel der Beskiden • Aż na sam szczyt Beskidów

Délka • Länge • Długość	28 km, zkrácená 19 km • 28 km, verkürzte Strecke 19 km • 28 km, skrócona 19 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Ostravice • Ostravice • Ostrawica
Konec • Ziel • Koniec trasy	Frýdlant nad Ostravicí nebo Ostravice • Frýdlant nad Ostravicí oder Ostravice • Frydlant nad Ostrawicą lub Ostrawica
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	do Ostravice vlakem, autobusem, zpětné spojení z Frýdlantu do Ostravice vlakem, autobusem • Anfahrt nach Ostravice mit dem Zug oder Bus, zurück von Frýdlant nach Ostravice mit dem Zug oder Bus • pociągami i autobusem do miejscowości Ostrawica, z powrotem z Frydlantu do Ostrawicy pociągami, autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro náročné • schwer • dla zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, omezení jen s ohledem na špatnou schůdnost cest v zimním období • saisonunabhängig, im Winter jedoch schlecht begehbar • cały rok, ograniczenie tylko z powodu gorszej dostępności dróg w okresie zimowym
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Ostravici, Frýdlantu, Malenovicích, ubytování na Lysé hoře, stravování ve Staškově • Verpflegung und Unterbringung in Ostravice, Frýdlant, Malenovice, Unterbringung auf Lysá hora, Verpflegung in Staškov • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Ostrawica, Frydlant, Malenowice, noclegi na Łysej Górze, wyżywienie w miejscowości Staškov

Naše putování začíná v obci Ostravice ležící v centru rekreační oblasti Beskyd, odkud stoupáme po červeně značené trase přes rozcestí Butořanka a Lukšinec až na samotný vrchol Beskyd – Lysou horu **1** ležící v nadmořské výšce 1 323 m. Na vrcholu se mimo nádherného kruhového výhledu nachází meteorologická stanice a telekomunikační věž. Zde se napojíme na modrou trasu a pokračujeme ke kamenné mohyle Ivančena **2**, která byla vystavěna na památku skautů umučených v době 2. sv. války. Mohyla je v současnosti symbolem vlastenectví, statečnosti a přátelství. Zabírá asi 40 m² a stále se rozrůstá. Následuje podhorská

obec Malenovice, ze které se dostaneme do cílového místa – Frýdlantu nad Ostravicí. Ti vytrvalejší mohou absolvovat i zpáteční trasu méně obvyklou cestou. Z Lysé hory se vydáme po zelené do Staškova, kde se napojíme na modrou a vrátíme se zpět do Ostravice.

Unsere Wanderung beginnt in der Ortschaft Ostravice im Zentrum des Erholungsgebiets der Beskiden. Von da aus geht es auf dem rot markierten Wanderweg über die Weggabelungen Butořanka und Lukšinec bis zum Gipfel der Beskiden – bis zum Berg Lysá hora (Kahlberg) **1** 1 323 m ü. M. Auf dem Gipfel befinden sich neben einer wunderschönen runden Aussichtsplattform, eine Wetterstation und ein

Fernsehturm. Von hier geht es weiter auf dem blau markierten Wanderweg zu dem Steingrabhügel Ivančena **2**, der zum Gedenken an die im 2. Weltkrieg zu Tode gefolterten Pfadfinder errichtet wurde. Der Grabhügel gilt heute als ein Symbol für Patriotismus, Tapferkeit und Freundschaft. Aktuell erstreckt er sich auf einer Fläche von etwa 40 m² und breitet sich immer mehr aus. Danach geht es in die Bergortschaft Malenovice, von der aus man den Zielort der Wanderung, Frýdlant nad Ostravicí, erreicht. Die Hartgesottenen können auf dem Rückweg eine andere, ungewöhnlichere Route nehmen. Von Lysá Hora (Kahlberg) geht es auf dem grün markierten Wanderweg nach Staškov und weiter auf dem blau markierten Wanderweg zurück nach Ostravice.

Nasza wędrówka będzie miała początek w miejscowości Ostravice, leżącej w centrum terenów rekreacyjnych Beskidów, skąd rozpoczniemy wspinaczkę czerwoną trasą przez rozdroże Butořanka i Lukšinec aż na sam szczyt Beskidów – Łysą Górę **1**, leżącą na wysokości 1 323 m n.p.m. Na szczycie, oprócz wspaniałego panoramicznego widoku, znajduje się stacja meteorologiczna i wieża telekomunikacyjna. Tu wejdziemy na szlak niebieski i udamy się do kamiennej mogiły Ivančena **2**, którą wybudowano ku pamięci skautów umęczonych podczas II wojny światowej. Mogiła jest obecnie symbolem patriotyzmu, męstwa i przyjaźni. Zajmuje powierzchnię ok. 40 m² i wciąż się powiększa. Następnie przejdziemy do podgórskiej wsi Malenovice, z której dostaniemy się do miejsca docelowego – Frydlantu nad Ostrawicą. Bardziej wytrwali będą mogli przejść też trasę powrotną mniej używaną drogą. Z Łysej Góry pójdziemy zielonym szlakiem do Staškova, gdzie przejdziemy na szlak niebieski i wrócimy do miejscowości Ostrawica.

Dvěma moravskými kraji přes Radhošť

Durch zwei mährische Regionen über den Radhošť • Po dwóch morawskich województwach przez Radhoszcz

Délka • Länge • Długość	23 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Frenštát pod Radhoštěm • Frenštát pod Radhoštěm • Frensztat pod Radhoszczem
Konec • Ziel • Koniec trasy	Rožnov pod Radhoštěm • Rožnov pod Radhoštěm • Rożnów pod Radhoszczem
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Frenštátu vlakem, autobusem, zpětné spojení z Rožnova autobusem • Anfahrt nach Frenštát mit dem Zug oder Bus, zurück aus Rožnov mit dem Bus • pociągami lub autobusem do Frensztat, z powrotem - autobusowe połączenie z Rožnowa
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro středně náročně • mittel • dla średnio zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Rožnově pod Radhoštěm, na Radhošti, Pustevnách • Verpflegung und Unterbringung in Rožnov pod Radhoštěm, Radhošť, Pustevny • wyżywienie i noclegi w miejscowości Rożnów pod Radhoszczem, na szczycie Radhoszcz, Pustevny

Naše putování zahájíme ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde můžeme navštívit místní muzeum s devíti stálými expozicemi **1**. Muzeum představuje historii tkalcovské výroby a barvířství, kulturní, společenský a výtvarný život regionu Frenštátska. Z města se vydáme po červené do Trojanovic, kde nás čeká náročný výstup přes Ráztoku (dále po červené) na Pustevny (po modré). Pokud cestujeme s dětmi nebo staršími osobami, můžeme úsek Ráztoka – Pustevny absolvovat lanovkou. Pustevny **2** jsou známé unikátními dřevěnými stavbami od architekta Dušana Jurkoviče. Pokračujeme po modrých značkách směrem Radhošť, na trase narazíme na Rozhlednu Cyrilka **3** – vyhlídkový altán, ze kterého je krásný výhled do Frenštátské kotliny, na Trojanovice a Pustevny, a na sochu Radegasta **4** od slavného sochaře Albína Poláška z r. 1930. Na Radhošti uvidíme sousoší Cyrila a Metoděje od stejnojmenného sochaře a telekomunikační vysílač. Pokračujeme pozvolným sestupem po červeně značené cestě směrem Rožnov p.R., kde navštívíme poslední putovní místo – významný skanzen **5**, který je součástí rozsáhlého areálu Valašského muzea. Pokud z Radhoště sestoupíme na autobusovou zastávku Sedlo Pindula, zkrátíme si tak trasu o 4 km.

Unsere Wanderung beginnt in Frenštát pod Radhoštěm, wo Sie das hiesige Museum mit neun Dauerausstellungen besuchen können **1**. Das Museum präsentiert die Geschichte der Weberei und Färberei sowie das kulturelle, gesellschaftliche und künstlerische Leben der Region Frenštát. Von der Stadt aus geht es auf der roten Markierung nach Trojanovice, wo uns ein anstrengender Aufstieg über Ráztoka (weiter auf der roten Markierung) auf Pustevny (auf der blauen Markierung) erwartet. Für Kinder oder ältere Personen empfiehlt es sich, den Abschnitt Ráztoka – Pustevny mit der Seilbahn zurückzulegen. Die Ortschaft Pustevny **2** ist für ihre einmaligen Holzbauten von dem Architekten Dušan Jurkovič

bekannt. Weiter geht es auf der blauen Markierung in Richtung Radhošť. Unterwegs trifft man auf den Aussichtspunkt Cyrilka **3** – eine Aussichtslaube, von der sich eine herrliche Aussicht in das Tal Frenštátská kotlina eröffnet, auf Trojanovice und Pustevny und die Radegast-Statue **4** von dem berühmten Bildhauer Albin Polášek aus dem Jahr 1930. Auf Radhošť sieht man die Statuengruppe des Kyrill und Method von dem gleichnamigen Bildhauer sowie einen Funkturm. Leicht abwärts geht es auf dem rot markierten Wanderweg in Richtung Rožnov p. R. mit dem letzten Halt – dem bedeutenden Freilichtmuseum **5**, das zu dem weitläufigen Gelände des Walachischen Museums gehört. Wer sich den Weg um 4 km verkürzen will, steigt hinab zur Bushaltestelle Sedlo Pindula.

Naszą wędrówkę rozpoczniemy w miejscowości Frensztat pod Radhoszczem, gdzie możemy odwiedzić miejscowe muzeum z dziewięcioma stałymi ekspozycjami **1**. Muzeum przedstawia historię produkcji tkackiej i farbiarstwa, życie kulturalne, społeczne i artystyczne Frensztatu. Z miasta przejdziemy czerwonym szlakiem do Trojanovic, gdzie czeka na nas forsowna wspinaczka przez Ráztokę (dalej czerwonym szlakiem) do miejscowości Pustevny (niebieskim szlakiem). Jeżeli wędrujemy z dziećmi lub osobami starszymi, odcinek Ráztoka – Pustevny możemy pokonać kolejką linową. Miejscowość Pustevny **2** jest znana z unikalnych drewnianych budowli autorstwa architekta Dušana Jurkoviča. Dalej pójdziemy niebieskim szlakiem kierując się na Radhoszcz, na trasie napotkamy punkt widokowy Rozhledna Cyrilka **3** – altanę widokową, z której rozciąga się piękny widok na kotlinę Frenštátská, na Trojanovice i Pustevny i na posąg Radegasta z 1930 r. **4**, autorstwa słynnego rzeźbiarza Albína Poláška. Na szczycie Radhoszcz zobaczymy rzeźbę Cyryla i Metodego tego samego autora i nadajnik telekomunikacyjny. Kontynuujemy wędrówkę łagodnym wzniesieniem po czerwonym szlakiem w kierunku na Rožnov p.R., gdzie odwiedzimy ostatnią atrakcję wycieczki – znany skansen **5**, który jest częścią rozległego terenu Muzeum wołoskiego. Jeżeli ze szczytu Radhoszcz zejdziemy na przystanek autobusowy Sedlo Pindula, skrócimy sobie trasę o 4 km.

Romantickým údolím Bílé Opavy

Durch das romantische Tal der Bílá Opava (Weiße Oppa) • Romantyczną doliną rzeki Bílá Opava

Délka • Länge • Długość	23 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Karlova Studánka • Karlova Studánka • Karlova Studánka
Konec • Ziel • Koniec trasy	Malá Morávka • Malá Morávka • Malá Morávka
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Karlovy Studánky autobusem, zpětné spojení z Malé Morávky autobusem • Anfahrt nach Karlova Studánka mit dem Bus, zurück aus Malá Morávka mit dem Bus • autobusem do miejscowości Karlova Studánka, połączenie powrotne z miejscowości Malá Morávka autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro náročně • schwer • dla zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	v zimě uzavření žluté trasy údolím Bílé Opavy (možno obejít) a průchodu Velkou kotlinou • im Winter sind der gelb markierte Wanderweg durch das Tal der Bílá Opava (kann umgangen werden) und der Durchgangsweg durch das Tal Velká kotlina geschlossen • w zimie zamknięty żółty szlak wiodący przez dolinę rzeki Bílá Opava (można obejść) i przejście kotliną Velká
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Karlově Studánce, Malé Morávce, Karlově, na horských chatách • Verpflegung und Unterbringung in Karlova Studánka, Malá Morávka, Karlov, in Berghütten • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Karlova Studánka, Malá Morávka, Karlov, w schroniskach górskich

Výlet začínáme v lázních Karlova Studánka **1**, které jsou především zajímavé dřevěnými lázeňskými budovami. Z rozcestí „K.S. Hubert“ se vydáme po žluté značce, která je společná s modrou, po 0,5 km žlutá zahýbá vlevo do lesa a až k chatě Barborce **3** vede překrásným údolím Bílé Opavy. Údolí patří bezesporu k nejkrásnějším a nejvyhledávanějším místům v Jeseníkách. Trasa vede po náročnějším kamenitém terénu a dřevěných, místy mokrých lávkách. Na rozcestí „Nad vodopády Bílé Opavy“ **2** se žlutá opět spojuje s modrou, po které půjdeme až k horské chatě Barborce. Od ní sejdeme na cestu vedoucí přímo na nejvyšší horu Moravy – Praděd ve výšce 1491 m n. m. **4**, na jejímž vrcholu stojí 162m vysoký televizní vysílač, který slouží i jako rozhledna. Po modré sejdeme k horské chatě Ovčárna, a pokračujeme k Velké kotlině **5** – nejbohatšímu botanickému území střední Evropy. Po modré dojdeme přes Karlov do Malé Morávky a naše putování zde ukončíme.

Pokud máme v úmyslu ukončit trasu zpět v Karlově Studánce, můžeme z Ovčárny putovat na rozcestí „Nad Karlovou Studánkou“, kde se dáme vlevo po modré značce lesní cestou až do centra lázní, celá trasa pak má 17,5km.

Der Ausflug beginnt im Kurort Karlova Studánka (Karlsbrunn) **1**, der vor allem für seine Kurgebäude in Holzbauweise bekannt ist. Von der Weggabelung „K.S.Hubert“ geht es zuerst auf der parallel zu der blauen Markierung verlaufenden gelben Markierung, nach 0,5 km zweigt die gelbe Markierung nach links ab in den Wald und führt bis zu der Hüt-

Tel.: +420 554 772 004, www.jeseniky-praded.cz

te Barborka **3** durch das herrliche Tal der Bílá Opava (Weiße Oppa). Das Tal gehört zweifellos zu den schönsten und beliebtesten Ecken von Jeseníky (Altvatergebirge). Die Route führt über ein anspruchsvolleres steinigtes Gelände und stellenweise nasse Stege. An der Weggabelung „Über den Wasserfällen der Weißen Oppa“ **2** mündet der gelb markierte Weg in den blau markierten, der uns bis zu der Berghütte Barborka führt. Von da aus steigen wir hinunter auf einen Weg, der direkt auf den höchsten Berg Mährens – Praděd (Altvater) 1491 m ü. M. **4** – führt. Auf dem Gipfel des Altvaters steht ein 162m hoher Fernsehturm, der gleichzeitig als Aussichtsturm dient. Auf der blauen Markierung geht es abwärts zu der Berghütte Ovčárna und dann weiter in das Tal Velká kotlina **5** – das botanisch artenreichste Gebiet Mitteleuropas. Auf der blauen Markierung geht es durch Karlov nach Malá Morávka. Die Wanderung endet hier.

Wenn Sie die Wanderung in Karlova Studánka beenden wollen, gehen Sie von der Berghütte Ovčárna bis zur Weggabelung „Über Karlova Studánka“ und von hier aus nach links die blauen Markierung entlang auf einem Waldweg bis ins Zentrum des Kurortes. Die ganze Route hat dann 17,5km.

Wycieczkę zaczniemy w sanatorium Karlova Studánka **1**, które jest interesujące przede wszystkim ze względu na swoją drewnianą zabudowę. Z rozdroża „K.S. Hubert” wybierzemy się żółtym szlakiem, który pokrywa się z niebieskim, po 0,5 km żółty szlak skręca w lewo do lasu i aż do schroniska Barborka **3** prowadzi doliną rzeki Bílá Opava. Dolina należy niewątpliwie do najpiękniejszych i najbardziej popularnych miejsc w Jeseníkach. Trasa prowadzi trudniejszym kamienistym terenem i po drewnianych, miejscami mokrych pomostach. Na rozdrożu „Nad vodopády Bílé Opavy” **2** żółty szlak znów łączy się z niebieskim, którym pójdziemy aż do schroniska górskiego Barborka. Z tego miejsca zejdziemy na drogę prowadzącą wprost na najwyższy szczyt Moraw – Praděd o wysokości 1 491 m n.p.m. **4**, na szczycie stoi nadajnik telewizyjny o wysokości 162m, który służy też jako wieża widokowa. Niebieskim szlakiem zejdziemy do schroniska górskiego Ovčárna i dalej do kotliny Velká **5** – najbogatszych terenów botanicznych Europy Środkowej. Niebieskim szlakiem dojdziemy przez Karlov do miejscowości Malá Morávka. Tutaj zakończymy naszą wędrówkę.

Jeżeli mamy zamiar ukończyć trasę w miejscowości Karlova Studánka, możemy z Ovčárny przejść na rozdroże „Nad Karlovou Studánkou”, gdzie pójdziemy w lewo niebieskim szlakiem leśną drogą aż do centrum uzdrowiska, cała trasa mierzy 17,5km.

Panenskou přírodou Nízkých Jeseníků

Durch die unberührte Natur des Gebirges Nízky Jeseník (Niederer Gesenke) • Wśród dziewiczej przyrody pasma Nízký Jeseník

Délka • Länge • Długość	20,5 a 30 km • 20,5 und 30 km • 20,5 i 30 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Hradec nad Moravicí • Hradec nad Moravicí • Hradec nad Moravicí
Konec • Ziel • Koniec trasy	Budišov nad Budišovkou • Budišov nad Budišovkou • Budišov nad Budišovkou
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Hradce n.M. vlakem, autobusem, spojení z Vítkova a Budišova n.B. vlakem, autobusem • Anfahrt nach Hradec n. M. mit dem Zug oder Bus, Verbindung aus Vítkov und Budišov n. B. mit dem Zug oder Bus • pociągami, autobusem do miejscowości Hradec n.M., połączenie z Vítkova i Budišova n.B. pociągami, autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Hradci n.M., Vítkově, Kružberku, Budišově n.B., občerstvení v Zálužné, Žimrovicích • Verpflegung und Unterbringung in Hradec n. M., Vítkov, Kružberk, Budišov n. B., Erfrischungsmöglichkeiten in Zálužná, Žimrovice • wyżywienie i noclegi w miejscowości Hradec n.M., Vítkov, Kružberk, Budišov n.B., posiłki w miejscowościach Zálužná, Žimrovice

 Vzhledem k délce trasy doporučujeme putování rozdělit do dvou dnů s přerušením ve Vítkově. Začínáme prohlídkou zámku v Hradci nad Moravicí **1**, který je od r. 2001 prohlášen národní kulturní památkou. Od zámku se po červené vydáme do Žimrovic, kde se zastavíme u technického unikátu z 20. století Weissshuhnova kanálu **2**, který sloužil v minulosti jako papírenský splav a dodnes je v provozu. Pokračujeme do malebného údolí Podhradí, kde se nachází na vysokém skalnatém ostrohu volně přístupná zřícenina hradu Vikštejn **3** ze 13. století. Po modře značené trase dojdeme do města Vítkov, kde ukončíme první den putování.

Druhý den se po modře vrátíme do Podhradí, kde se napojíme na červenou a pokračujeme přes rekreační letovisko Zálužné do bývalých lázní Jánské Koupele **4**. V dnešní době jsou lázeňské budovy značně zchátralé. Dostaneme se do obce Kružberk, poblíž které se nachází stejnojmenná přehrada **5**, která je svého druhu druhá největší na severní Moravě. Pod přehradou se nachází cvičně horolezecké skály. Pokračujeme přes Svatoňovice až do cílového města Budišova nad Budišovkou, kde navštívíme Muzeum břidlice **6** a můžeme si zakoupit i drobné výrobky z břidlice a jiných materiálů.

 Angesichts der Streckenlänge empfehlen wir, die Wanderung auf zwei Tage zu verteilen mit einem Zwischenstopp in Vítkov. Die Wanderung beginnt mit der Besichtigung des Schlosses in Hradec nad Moravicí **1**, das 2001 zum Kulturdenkmal ernannt wurde. Vom Schloss aus geht es auf dem rot markierten Wanderweg nach Žimrovice zu einem technischen Unikat aus dem 20. Jahrhundert, dem Weissshuhn-Kanal **2**, der früher zu einer Papiermühle gehörte und bis heute in Betrieb ist. Weiter

geht es in das malerische Tal Podhradí, über das auf einem hohen Felsvorsprung die frei zugängliche Burgruine Vikštejn **3** aus dem 13. Jahrhundert ragt. Auf dem blau markierten Wanderweg gelangt man in die Stadt Vítkov, wo der erste Abschnitt der Wanderung endet.

Am nächsten Tag geht es auf dem blau markierten Wanderweg zurück nach Podhradí und von hier aus dann auf dem rot markierten Wanderweg weiter durch den Erholungsort Zálužné in den früheren Kurort Jánské Koupele **4**. Heute sind die Kurbauwerke weitgehend verfallen. Weiter geht es in die Ortschaft Kružberk mit der gleichnamigen Stauanlage **5** in der Nähe, der größten ihrer Art in Nordmähren. Unter dem Stausee gibt es Übungskletterfelsen. Weiter geht es durch Svatoňovice bis in den Zielort Budišov nad Budišovkou mit dem Schiefermuseum **6**, in dem man auch kleine Erzeugnisse aus Schiefer und anderen Materialien erwerben kann.

Ze względu na długość trasy zalecamy rozłożenie jej na dwa dni, z przerwą w miejscowości Vítkov. Zaczniemy od zwiedzenia zamku w miejscowości Hradec nad Moravicí **1**, który jest od 2001 r. narodowym zabytkiem kultury. Z zamku czerwonym szlakiem wybierzemy się do Žimrovic, gdzie zatrzymamy się przy unikatowym zabytku technicznym z XX wieku - kanale Weissshuhnův kanál **2**, który służył w przeszłości jako jaz papierniczy i jest czynny do dziś. Następnie pójdziemy dalej do malowniczej doliny Podhradí, gdzie znajdują się na wysokim skalistym ostrogu otwarte ruiny grodu Vikštejn **3** z XIII wieku. Niebieskim szlakiem dojdziemy do miasta Vítkov, gdzie ukończymy pierwszy dzień wędrówki.

Drugiego dnia niebieskim szlakiem wrócimy do miejscowości Podhradí, gdzie wejdziemy na szlak czerwony i pójdziemy przez letnisko Zálužné do byłego sanatorium Jánské Koupele **4**. Dziś budynek sanatorium są bardzo zaniedbane. Udamy się do miejscowości Kružberk, w pobliżu której znajduje się zaporę o tej samej nazwie **5**, która jest drugą co do wielkości taką zaporą na Morawach północnych. Pod zaporą znajdują się treningowe skały alpinistyczne. Następnie pójdziemy przez Svatoňovice aż do miejsca docelowego Budišova nad Budišovkou, gdzie zwiedzimy Muzeum łupku **6** i będziemy mogli kupić drobne wyroby z łupku i innych materiałów.

Putování nejen hornickou Ostravou

Wanderung nicht nur durch die Bergwerkstadt Ostrava • Wędrówka nie tylko górniczą Ostrawą

Délka • Länge • Długość	7,5 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Černá louka • Černá louka • Černá louka
Konec • Ziel • Koniec trasy	Černá louka • Černá louka • Černá louka
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd na Černou louku MHD (zastávka Výstaviště) • Anfahrt zu Černá louka mit dem öffentlichen Nahverkehr (Haltestelle Výstaviště) • do terenów wystawowych Černá louka komunikacją miejską (przystanek Výstaviště)
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • celý rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování na čertných místech v Moravské a Slezské Ostravě • einige Verpflegungs- und Unterbringungsmöglichkeiten in Moravská und Slezská Ostrava • wyżywienie i noclegi w różnych miejscach, w dzielnicach Moravská i Slezská w Ostrawie

 Již výstaviště Černá louka **1**, kde naše putování začíná, je samo o sobě významným turistickým cílem – v areálu a jeho blízkosti můžeme navštívit Slezskoostravský hrad, Miniuni – svět modelů významných evropských měst na 1,5 ha plochy a Pohádkový sklep strašidel – stálou expozici pohádkových bytostí. Další místa putovního okruhu absolvujeme po žlutě značené trase. Navštívíme nejvyšší bod centra Ostravy a také symbol někdejšího těžkého průmyslu „Haldu Ema“ **2** – kuželovou haldu bývalého dolu a koksovny Trojice. Z vrcholu je krásný výhled na celou Ostravu i vzdálené Beskydy. Pod vrcholem haldy je místo, které stále prohořívá, po něm se nesmíme pohybovat. Následuje ZOO Ostrava **3**, které bylo zřízeno v roce 1949 jako součást přírodního parku Hornický sad. Zaměřuje se na chov vzácných a ohrožených druhů zvířat a jejím nejvzácnějším chovancem je pár lemurů černých, které chová jako jediná v ČR. Při zpáteční cestě narazíme na Slezskoostravskou radnici **4**, která je nyní sídlem Úřadu městského obvodu Slezská Ostrava a navštívíme Muzeum Keltičkova kovářna **5**, kde malá expozice mapuje prvopočátky hornictví v Ostravě, k vidění je sbírka kahanů a svítilidel ze 17. století a další hornické a kovářské exponáty.

 Das Messegelände Černá louka **1**, wo unsere Wanderung beginnt, gilt an sich schon als eine bedeutende historische Destination – auf dem Gelände und in der Nähe kann man die Schlesisch-Ostrauer Burg, das Miniuni - eine Abenteuerwelt mit Modellen der bedeutendsten europäischen Städte auf 1,5 ha Fläche und Geisterkeller – eine Dauerausstellung mit Märchenfiguren besuchen. Die Route geht auf dem gelb markierten Wanderweg weiter. Wir besuchen den höchsten Punkt des Zentrums von Ostrava und gleichzeitig das Symbol der früheren Schwerindustrie „die Halde Ema“ **2** – die konische Halde der ehemaligen Grube und Kokerei

Trojice. Von ihrem Gipfel bietet sich eine wunderschöne Aussicht auf ganz Ostrava und die weit entfernten Beskiden. Unter dem Gipfel der Halde befindet sich eine Stelle, die ständig leicht brennt und nicht betreten werden darf. Die nächste Station ist der ZOO Ostrava **3**, der 1949 als Teilbereich des Naturparks Hornický sad errichtet wurde.

Er konzentriert sich auf seltene und bedrohte Tierarten, zu seinen wertvollsten Bewohnern gehört das Mohrenmaki-Pärchen. Die hiesige Zucht ist die einzige in ganz Tschechien. Auf dem Rückweg trifft man auf das Schlesisch-Ostrauer Rathaus **4**, das heute das Amt für den Stadtteil Schlesisch Ostrau beherbergt, und das Museum Keltičkova kovárna (Keltička Schmiede) **5**, dessen kleine Ausstellung die Anfänge des Bergbaus in Ostrava dokumentiert. Zu sehen gibt es hier eine Sammlung von Grubenlampen und Leuchten aus dem 17. Jahrhundert sowie weitere Bergbau- und Schmiedeexponate.

 Już same tereny wystawowe Černá louka **1**, gdzie zacznie się nasza wędrówka, są ważnym celem turystycznym – w ich obszarze można odwiedzić gród Slezskoostravský hrad, Miniuni – świat modeli znanych miast europejskich znajdujący się na terenie 1,5 ha i Bajkową piwnicę straszylek – stałą ekspozycję bajkowych istot. Kolejne atrakcje trasy zwiedzimy poruszając się żółtym szlakiem. Dojdziemy na najwyższy punkt centrum Ostrawy oraz symbol niegdyśszego przemysłu ciężkiego „Hałdę Ema” **2** – stożkową hałdę byłej kopalni i koksowni Trojice. Ze szczytu rozciąga się piękny widok na całą Ostrawę i odległe Beskidy. Pod szczytem hałdy znajduje się miejsce, wewnątrz którego wciąż tli się ogień, po nim nie wolno się poruszać. Kolejną atrakcją jest ZOO Ostrawa **3**, które założono w 1949 roku, jako część parku przyrodniczego Hornický sad. Jest ono wyjątkowe, ponieważ znajdują się w nim rzadkie i zagrożonych gatunki zwierząt, a najbardziej wyjątkowi wychowankowie to para lemurów czarnych, które ZOO posiada jako jedyne w Czechach. W drodze powrotnej będzie można zwiedzić ratusz Slezskoostravská radnice **4**, który jest obecnie siedzibą Urzędu obvodu miejskiego Slezská Ostrava i Muzeum Keltičkova kovárna **5**, gdzie mała ekspozycja ukazuje początki górnictwa w Ostrawie. Można tam również zobaczyć kolekcję kaganków i lamp z XVII wieku oraz inne eksponaty górnictwa i kowalskie.

Chráněnou krajinnou oblastí Poodří

Durch das Naturschutzgebiet Poodří • Przez chroniony Park krajobrazowym Poodří

Délka • Länge • Długość	po úsecích, celkem 35 km • je nach Abschnitt, insgesamt 35 km • odčinkami, w sumie 35 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Hladké Životice • Hladké Životice • Hladké Životice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Ostrava-Petřkovice • Ostrava-Petřkovice • Ostrava-Petřkovice
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd vlakem, spojení z Petřkovic MHD • mit dem Zug, Verbindung aus Petřkovice mit dem öffentlichen Nahverkehr • pociągami z Petřkovic, połączenie z Petřkovic MHD
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Ostravě, Studénce, občerstvení ve všech místech na trase • Verpflegung und Unterbringung in Ostrava, Studénka, Erfrischungsmöglichkeiten in allen Ortschaften an der Strecke • wyżywienie i nocleg w miejscowościach Ostrava, Studénka, posiłki we wszystkich miejscach na trase

Trasa je nenáročná, ale dlouhá, doporučujeme ji absolvovat po úsecích, na nástupní místa je velmi dobrý dojezd vlakem (Hladké Životice, Studénka, Jistebník). Z Hladkých Životic se vydáme po modré do Studénky, kde stojí za vidění unikátní Vagonářské muzeum **1** sídlící v zámku. Podrobně je zde zmapována historie vývoje výroby ve Vagónce Studénka od r. 1990 po současnost. Po stejné trase pokračujeme do Jistebníku, ze kterého se vydáme po červené podél rybníků severovýchodním směrem k Ostravě-Výškovicím, kde narazíme na přírodní rezervaci Polanský les **2**, severním směrem od Polanského lesa se nachází přírodní rezervace Rezavka **3**. Přes místní část Ostravy – Novou Ves pokračujeme do Petřkovic, kde se zastavíme v Hornickém muzeu Landek **4** o rozloze 10 ha, která z něj činí největší muzejní areál v České republice. Kromě povrchové expozice strojů a zařízení, podzemní expozice a expozice báňského záchranářství zde nalezneme také rekonstrukci sídliště lovců mamutů a Landeckou venuši. V areálu jsou také četná sportoviště a lanové centrum. Nad muzeem se nachází vrch s dřevěnou rozhlednou Landek, která zaručí krásný výhled na Ostravu.

Die Strecke ist nicht sehr anspruchsvoll, aber lang, wir empfehlen, sie in einzelnen Abschnitten zu absolvieren. Die Ausgangspunkte der Strecke sind sehr gut mit dem Zug erreichbar (Hladké Životice, Studénka, Jistebník). Aus Hladké Životice geht es auf dem blau markierten Wanderweg nach Studénka, wo man das im hiesigen Schloss untergebrachte einzigartige Eisenbahnwagenmuseum **1** besuchen kann. Es dokumentiert detailliert die Produktionsentwicklung im Eisenbahnwagenwerk Vagónka Studénka von 1990 bis heute. Auf der gleichen Strecke geht es weiter nach Jistebník und dann auf dem rot markierten Wanderweg entlang der Teiche südöstlich in Richtung Ostrava-Výškovice in das

Naturschutzgebiet Polanský les **2**. Nördlich vom Polanský les befindet sich das Naturschutzgebiet Rezavka **3**. Über den Stadtteil von Ostrava Nová Ves geht es weiter nach Petřkovice, wo man einen Zwischenstopp im Bergbaumuseum Landek **4** einlegen kann. Mit 10 ha ist es das größte Museumsgelände Tschechiens. Neben der Übertage-Ausstellung von Bergbaumaschinen und -anlagen, der Präsentation vom Untertagebau und der Ausstellung über das Grubenrettungswesen findet man hier auch den Nachbau einer Mammutjäger-Siedlung und die Venus von Landek. Auf dem Museumsgelände sind auch viele Sportplätze und ein Kletterareal zu finden. Über dem Museumsgelände ragt der kleine Berg Landek mit dem Holzaussichtsturm, der eine wunderschöne Aussicht auf Ostrava bietet.

 Trasa jest łatwa, ale długa. Zalecamy jej pokonanie odcinkami, do punktów wypadowych jest bardzo dobry dojazd pociągiem (Hladké Životice, Studénka, Jistebník). Z miejscowości Hladké Životice wybierzemy się niebieskim szlakiem do miejscowości Studénka, gdzie warto zobaczyć Muzeum produkcji wagonów **1**, mające siedzibę na zamku. Szczegółowo przedstawiono tu historię produkcji w wytwórni Vagónka Studénka od 1990 r. po czasy współczesne. Pójdziemy dalej tym samym szlakiem do miejscowości Jistebník, z której udamy się czerwonym szlakiem wzdłuż stawów w północno-wschodnim kierunku do Ostravy-Výškovic, gdzie zwiedzimy rezerwat przyrody Polanský les **2**. Na północ od rezerwatu Polanský les znajduje się rezerwat przyrody Rezavka **3**. Przez dzielnicę Ostrawy – Nová Ves pójdziemy dalej do Petřkovic, gdzie zatrzymamy się w Muzeum górnictwa Landek **4** o powierzchni 10 ha, który jest największym terenem muzealnym w Republice Czeskiej. Oprócz ekspozycji maszyn i urządzeń na powierzchni, podziemnej ekspozycji i ekspozycji ratownictwa górniczego znajdziemy tu też rekonstrukcję osiedla łowców mamutów i Landecką Wenus. Na jego terenie znajdują się też liczne obiekty sportowe i centrum linowe. Nad muzeum góruje wzgórze z drewnianą wieżą widokową Landek, która zapewnia piękny widok na Ostrawę.

Olomoucký kraj

Olomoucký kraj – rozprostírající se od Hané na jihu až k polským hranicím na severu, to je spojení na památky bohaté Střední Moravy a krásné přírody Jeseníků. Hlavní krajské město Olomouc nabízí kromě historických skvostů i památku zapsanou na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Pestrou nabídku na využití volného času reprezentují místní hrady, zámky, muzea, poutní místa, jeskyně či zoo. Kraj taktéž nabízí příznivé podmínky pro rekreaci u vody, moderní aquaparky, pěší turistiku, nenáročnou i horskou cykloturistiku a zimní sporty. Odpočinek a relax poskytují lázně.

 Die Region Olmütz erstreckt sich von Haná im Süden bis zur polnischen Grenze im Norden und verbindet die Sehenswürdigkeiten des reichen Mittelmährens mit der schönen Natur des Altvatergebirges (Jeseníky). Die Hauptstadt der Region ist die Bezirksstadt Olomouc (Olmütz), in der Sie neben anderen historischen Juwelen auch eine Sehenswürdigkeit finden, die auf der Liste des UNESCO-Weltkulturerbes steht. Es gibt ein vielfältiges Angebot an Freizeitmöglichkeiten – Burgen, Schlösser, Museen, Wallfahrtsorte, Höhlen oder Tiergärten. Außerdem bietet die Region hervorragende Bedingungen für einen Badeurlaub, moderne Aquaparks, Wandermöglichkeiten, leichte sowie schwierige Rad- und Mountainbikewege und Wintersportmöglichkeiten. Erholung und Entspannung bieten die hiesigen Kurbäder an.

 Kraj ólomuniecki – sięgający od regionu Haná na południu aż do granicy z Polską na północy, to połączenie zabytków bogatych Moraw Środkowych i pięknej przyrody Jesioników. Stolica województwa – Olomouc – oferuje, oprócz klejnotów historii, również zabytek umieszczony na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Bogatą ofertę spędzenia wolnego czasu prezentują miejscowe grody, zamki, muzea, miejsca odpustowe, jaskinie i ZOO. Kraj ólomuniecki oferuje również korzystne warunki do wypoczynku nad wodą, nowoczesne aquaparki, turystykę pieszą, rekreacyjną i górską turystykę rowerową oraz sporty zimowe. Odpoczynek i relaks zapewniają sanatoria.

Za dřevěnými kostelíky

Zu Holzkirchen • Trasą drewnianych kościółków

Délka • Länge • Długość	18 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Velké Losiny • Velké Losiny • Velké Losiny
Konec • Ziel • Koniec trasy	Velké Losiny • Velké Losiny • Velké Losiny
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Velkých Losin vlakem, autobusem • Anfahrt nach Velké Losiny mit dem Zug oder Bus • pociągiem, autobusem do miejscowości Velké Losiny
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročné • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • ganzjährig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve Velkých Losinách, Sobotíně, Rapotíně • Verpflegung und Unterbringung in Velké Losiny, Sobotín, Rapotín • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Velké Losiny, Sobotín, Rapotín

Naše trasa začíná před termálními lázněmi Velké Losiny **1**, odkud se vydáme modře značenou cestou až k mostu přes říčku Losinku, před nímž odbočíme vlevo a dojdeme k pozdně renesančnímu kostelu z let 1600 až 1603 **2**. Od kostela pokračujeme do obce Maršíkov k dřevěnému kostelíku sv. Michaela **3**. Pokračujeme do obce Sobotín k Diakonii (dříve Domov důchodců). Postupujeme zeleně značenou cestou přes Granátovou skálu a osadu Terezín do obce Rapotín. Zde u železniční zastávky odbočíme vpravo a přes zámecký park se dostaneme až k zámku Velké Losiny **4**, který

patří k nejzachovalejším památkám pozdní renesance u nás. Od zámku se vydáme po silnici k Ruční papírně **5**, která je stále v provozu. Kromě prohlídky výroby uvidíme i expozici Muzea papíru. Od papírny pokračujeme vlevo do lázeňského areálu, kde se mimo jiné nachází termální koupaliště. Odtud pokračujeme vlevo modře značenou trasou až na Račinku a následně vpravo neznačenou trasou po silnici do obce Žárová, v jejímž středu stojí pozdně renesanční dřevěný kostelík sv. Martina **6**. Do Velkých Losin se vracíme stejnou cestou.

Unsere Wanderung beginnt vor dem Thermalbad Velké Losiny **1**, von hier aus geht es auf dem blau markierten Wanderweg bis zu der Brücke über dem Bach Losinka, vor der Brücke biegen wir links ab und kommen bis zu einer Spätrenaissancekirche aus den Jahren 1600–1603 **2**. Von der Kirche geht es weiter in die Ortschaft Maršíkov zu der Holzkirche des hl. Michael **3**. Weiter geht es in die Ortschaft Sobotín zur Diakonie (ehemaliges Altersheim) und anschließend auf dem grün markierten Wanderweg über den Granatfelsen (Granátová skála) und die Siedlung

Terezín bis in die Ortschaft Rapotín. Hier biegen wir an der Bahnstation nach rechts ab und gelangen durch den Schlosspark bis zum Schloss Velké Losiny **4**, das zu den besterhaltenen Sehenswürdigkeit aus der Spätrenaissance in Tschechien gehört. Vom Schloss geht es auf der Hauptstraße zur Papierfabrik **5**, die immer noch in Betrieb ist. Neben der Produktionsbesichtigung erwartet Sie eine Ausstellung im Papiermuseum. Von der Papierfabrik geht es weiter nach links zum Kurbad, wo unter anderem ein Thermalschwimmbad zu finden ist. Von hier aus geht es auf dem blau gekennzeichneten Wanderweg bis nach Račinka und anschließend nach rechts auf einem nicht gekennzeichneten Weg auf der Hauptstraße in die Ortschaft Žárová, in deren Mitte die Spätrenaissance-Holzkirche des hl. Martin **6** steht. Zurück nach Velké Losiny geht es auf dem gleichen Weg.

Nasza trasa rozpocznie się przed sanatorium termalnym Velké Losiny **1**, skąd wybierzemy się niebieskim szlakiem aż do mostu nad rzeczką Losinka, przed którym skręcimy w lewo i skierujemy się do późnorenesansowego kościoła z lat 1600–1603 **2**. Od kościoła pójdziemy do miejscowości Maršikov, do drewnianego kościółka św. Michaela **3**. Następnie przejdziemy do miejscowości Sobotín do Diakonii (wcześniej Dom starców). Zielonym szlakiem, przez miejsce zwane Granátová skála i osadę Terezín, dojdziemy do miejscowości Rapotín. Tu koło przystanku kolejowego skręcimy w prawo i przez park zamkowy dostaniemy się aż do zamku Velké Losiny **4**, który należy do naszych najlepiej zachowanych zabytków późnego renesansu. Stąd pójdziemy drogą do Papierni ręcznej **5**, która jest wciąż czynna. Oprócz zwiedzania produkcji zobaczymy też ekspozycję Muzeum papieru. Następnie pójdziemy w lewo na terenie sanatorium, gdzie między innymi znajduje się kąpielisko termalne. Stąd pójdziemy w lewo niebieskim szlakiem aż na skrzyżowanie Račinka, a następnie w prawo drogą po nieoznaczonej trasie do miejscowości Žárová, w centrum której stoi późnorenesansowy drewniany kościółek św. Marcina **6**. Do miejscowości Velké Losiny wrócimy tą samą drogą.

Putování Mladečským romantickým okruhem

Wanderung auf dem romantischen Rundwanderweg rund um Mladeč

• Wędrówka trasą Mladečský romantický okruh

Délka • Länge • Długość	15 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Mladeč • Mladeč • Mladeč
Konec • Ziel • Koniec trasy	Mladeč • Mladeč • Mladeč
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Mladče autobusem, vlakem • Anfahrt nach Mladeč mit Bus oder Zug • autobusem lub pociągiem do miejscowości Mladeč
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročné • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • ganzzjährig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Mladči, stravování v Nových Mlýnech, Bílé Lhotě • Verpflegung und Unterbringung in Mladeč, Verpflegung in Nové Mlýny, Bílá Lhota • wyżywienie i noclegi w miejscowości Mladeč, wyżywienie w miejscowości Nové Mlýny, Bílá Lhota

Z náměstíčka v Mladči se vydáme červeně značenou trasou k mostu přes Moravu, odtud budeme modře značenou trasou pokračovat směrem na Nové Zámky a dále vlevo přes orientační místa „U Obelisku“ a Templ do osady Nové Mlýny. Zde je možnost občerstvení a za pozornost stojí také funkcionalistická vodní elektrárna **1**, která je technickou památkou. Pokračujeme přes řeku Moravu a vlevo polní cestou až do obce Řimice. V Řimicích opustíme modře značenou trasu a po žluté budeme pokračovat až do obce Bílá Lhota, kde stojí za shlédnutí Arboretum **2** založené kolem roku 1700 s více než 500 druhy vzácných dřevin z celého světa. Z Bílé Lhoty pokračujeme červeně značenou trasou až k orientačnímu místu „Za Třesínem“, kde přejdeme na modrou a budeme pokračovat na rozcestí „Pod rytířskou síní“. Odtud krátkou odbočkou vpravo dojdeme k „Rytířské síni“. Poté se stejnou cestou vrátíme na rozcestí a pokračujeme kolem jeskyně Podkova **3** k Čertovu mostu a do obce Mladeč. Z náměstí se po chvíli dostaneme červeně značenou cestou ke vchodu do Mladečských jeskyní **4** s bohatou krápníkovou výzdobou. Po prohlídce se vrátíme do obce Mladeč, kde naše putování ukončíme.

Von dem Marktplatz in Mladeč geht es auf dem rot markierten Weg zur Brücke über die Morava (March), dann auf der blauen Markierung in Richtung Nové Zámky und weiter nach links über die Anhaltspunkte „U Obelisku“ und Templ in die Siedlung Nové Mlýny. Hier gibt es eine Erfrischungsmöglichkeit und ein sehenswertes Wasserkraftwerk im Stil des Funktionalismus **1**, das zum technischen Denkmal erklärt wurde. Weiter geht es über den Fluss Morava (March) nach links auf einem Feldweg bis in die Ortschaft Řimice. In Řimice verlassen wir den blau markierten Wanderweg und gehen weiter entlang der gelben Markierung bis in die Ortschaft Bílá Lhota mit dem sehenswerten, um 1700 gegründeten Arboretum **2** mit mehr als 500 seltener Holzarten aus der ganzen Welt. Von Bílá Lhota geht es weiter auf dem rot markierten Weg bis zum An-

haltspunkt „Za Třesínem“, wo die Wegmarkierung auf blau wechselt und bis zu der Weggabelung „Pod rytířskou síní“ führt. Hier biegt man nach rechts zum „Rytířská síň“ (Rittersaal) ab. Dann geht es auf dem gleichen Weg zurück zur Weggabelung und an der Höhle Podkova (Hufeisen) **3** vorbei zur Brücke Čertův Most bis in die Ortschaft Mladeč. Vom Marktplatz erreicht man auf dem rot markierten Weg nach kurzer Zeit den Eingang in die Höhle Mladečské jeskyně **4** mit einer Vielfalt an verschiedenen Tropfsteingebilden. Nach der Höhlenbesichtigung geht es nach Mladeč zurück, wo die Wanderung endet.

Z rynečku w miejscowości Mladeč wybierzemy się czerwonym szlakiem do mostu nad rzeką Morava, skąd będziemy niebieskim szlakiem kierować się na Nové Zámky i dalej, w lewo, przez punkty orientacyjne „U Obelisku“ i Templ, do osady Nové Mlýny. Tam będzie można coś zjeść i odwiedzić funkcjonalistyczną elektrownię wodną **1**, która jest wartym zobaczenia zabytkiem techniki. Dalej będziemy szli przez rzekę Morava i w lewo, polną drogą, aż do miejscowości Řimice. Tam przejdziemy z niebieskiego szlaku na żółty i nim będziemy kontynuować wędrówkę, aż do miejscowości Bílá Lhota, gdzie znajduje się Arboretum **2**, założone około 1700 roku, w którym można obejrzeć ponad 500 gatunkó rzadkich drzew z całego świata. Z miejscowości Bílá Lhota czerwonym szlakiem dojdziemy do punktu orientacyjnego „Za Třesínem“, skąd niebieskim szlakiem będziemy kierować się na rozdroże „Pod rytířskou síní“. Stamtąd krótkim odgałęzieniem w prawo dojdziemy do „Sali rycerskiej“. Dalej, tą samą drogą, wrócimy na rozdroże i skierujemy się w okolice jaskini Podkova **3**, do budowli Čertův most (Diabelski młyn) i dalej do miejscowości Mladeč. Z rynku szybko dostaniemy się czerwonym szlakiem do wejścia do jaskiń Mladečské jeskyně **4**, z bogatymi zdobieniami naciekowymi. Po zwiedzeniu wrócimy do miejscowości Mladeč, gdzie nasza wędrówka dobiegnie końca.

Na Zbrašovské aragonitové jeskyně

Zu den Argonit-Höhlen von Zbrašov • Do jaskiń Zbrašovské aragonitové jeskyně

Délka • Länge • Długość	18 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Lipník nad Bečvou • Lipník nad Bečvou • Lipník nad Bečvou
Konec • Ziel • Koniec trasy	Teplice nad Bečvou • Teplice nad Bečvou • Teplice nad Bečvou
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Lipníka n.B. vlakem, autobusem, zpětné spojení z Teplic n.B. vlakem, autobusem • Anfahrt nach Lipník n. B. mit Zug oder Bus, zurück aus Teplice n. B. mit Zug oder Bus • pociągiem lub autobusem do Lipníka n.B., z powrotem pociągiem lub autobusem z Teplic n.B.
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro středně náročné • mittelschwer • dla średnio zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Lipníku n.B., Týně n.B., Teplicích n.B. • Verpflegung und Unterbringung in Lipník n. B., Týn n. B., Teplice n. B. • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Lipník n.B., Týn n.B., Teplice n.B.

Na trasu vyrazíme z vlakového nádraží Lipník nad Bečvou po červené, která nás provede městem až k mostu přes řeku Bečvu. Od mostu jdeme dál po červené do obce Týn nad Bečvou a dále do kopce až k hradu Helfštýn **1**, jednomu z nejrozsáhlejších hradů ve střední Evropě, který je znám svou stálou expozicí kovářského umění a mezinárodní soutěží uměleckých kovářů Hefaiston. K hradu je možné dojet od vlakového nádraží v Lipníku n.B. turistickým vláčkem. Po prohlídce hradu a případném občerstvení v hradní restauraci pokračujeme po červené lesní cestou kolem lovecké chaty Hubertus k odpočívadlu Maleník a dále na rozcestí Nad jezírky. Odbočíme doprava a po zelené klesáme Mariánským údolím až do lázní Teplice nad Bečvou. Ty jsou známé léčbou nemocí srdce a oběhového ústrojí. Zde si nenecháme ujít návštěvu Zbrašovských aragonitových jeskyní **2** s unikátní výzdobou tvořenou minerálem aragonit a prostorami, které jsou v nejnižší úrovni trvale zaplněny oxidem uhličitým. V blízkosti se nachází Hranická propast **3**, která je nejhlubší v ČR. Dosud naměřená hloubka je 289,5 m, avšak dna propasti zatím nebylo dosaženo. Zelená značka nás dovede přes kolonádní most přes řeku Bečvu do cíle naší trasy na vlakovou zastávku Teplice nad Bečvou.

Der Wanderweg beginnt am Zugbahnhof in Lipník nad Bečvou und verläuft entlang der roten Markierung durch die Stadt bis zu der Brücke über den Fluss Bečva (Betschwa). Von der Brücke geht es weiter auf der roten Markierung in die Ortschaft Týn nad Bečvou und dann bergauf bis zur Burg Helfštýn (Helfenstein) **1**, eine der ausgedehntesten Burganlagen Mitteleuropas, die für ihre Dauerausstellung der Schmiedekunst und den internationalen Kunstschmiede-Wettbewerb Hefaiston bekannt ist. Zur Burg fährt vom Zugbahnhof Lipník n. B. ein Bummelzug. Nach der Burgbesichtigung und vielleicht auch einer kleinen Erfrischung im Burgrestaurant geht es weiter auf dem rot markierten Waldweg an der

Jägerhütte Hubertus vorbei zum Rastplatz Maleník, und dann weiter zu der Weggabelung Nad jezírky. Hier biegt der Wanderweg nach rechts ab und führt entlang der grünen Markierung durch das Tal Mariánské údolí bis in den Kurort Teplice nad Bečvou, in dem Herzerkrankungen und Erkrankungen des Herzkreislauf-Systems behandelt werden. Hier sollten Sie sich die Argonit-Höhle von Zbrašovice **2** mit den Gebilden aus dem Mineral Argonit und Räumen, die über dem Boden dauerhaft mit Kohlendioxid gefüllt sind, nicht ent-

gehen lassen. In der Nähe finden Sie die tiefste Schlucht Tschechiens, die Hranická propast **3**. Die größte bisher gemessene Tiefe beträgt 289,5 m, man ist jedoch noch nicht an der Sohle angelangt. Die grüne Markierung führt Sie über die Kolonnade-Brücke über der Bečva (Betschwa) zum Ziel unserer Wanderung – zu der Bahnstation Teplice nad Bečvou.

W trasę wyruszymy z dworca kolejowego Lipník nad Bečvou czerwonym szlakiem, który poprowadzi nas przez miasto aż do mostu nad rzeką Bečva. Od mostu dalej czerwonym szlakiem do miejscowości Týn nad Bečvou i pod górę, aż do jednego z najbardziej rozległych w Europie Środkowej, grodu Helfštýn **1**, który jest znany ze swojej stałej ekspozycji sztuki kowalskiej i międzynarodowego konkursu kowalstwa artystycznego. Można tam dojechać z dworca kolejowego w Lipniku n.B. kolejką turystyczną. Po zwiedzeniu grodu i ewentualnym posiłku w restauracji wyruszymy leśnym czerwonym szlakiem, obok chaty myśliwskiej Hubertus, do miejsca odpoczynku – Maleník i dalej na rozdroże Nad jezírky. Potem skręcimy w prawo i zielonym szlakiem zejdziemy doliną Mariánské údolí aż do sanatorium Teplice nad Bečvou. Jest ono znane z leczenia chorób serca i układu krążenia. Tu nie można pominąć jaskiń Zbrašovské aragonitové jeskyně **2** z unikalnymi zdobieniami z aragonitu i pomieszczeniami, które są na najniższym poziomie stale wypełnione dwutlenkiem węgla. Niedaleko znajduje się najgłębsza w Czechach przepaść - Hranická propast **3**. Zmierzona do tej pory głębokość wynosi 289,5 m, ale jeszcze nie udało się osiągnąć dna. Zielony szlak poprowadzi nas przez most kolumnadowy nad rzeką Bečva do celu wędrówki, na przystanek kolejowy Teplice nad Bečvou.

Za výhledy kolem lázeňských pramenů

Zu Aussichtspunkten entlang der Heilquellen • W poszukiwaniu wspaniałych widoków w pobliżu źródeł sanatoryjnych

Délka • Länge • Długość	16 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Jeseník • Jeseník • Jeseník
Konec • Ziel • Koniec trasy	Jeseník • Jeseník • Jeseník
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	vlakem, autobusem do Jeseníku • Anfahrt mit Zug oder Bus nach Jeseník • pociągiem lub autobusem do Jeseníka
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro středně náročné • mittelschwer • dla średnio zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční s ohledem na počasí v zimním období • saisonunabhängig unter Berücksichtigung der Wetterbedingungen im Winter • cały rok - z uwzględnieniem pogody w okresie zimowym
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Jeseníku, Priessnitzových léčebných lázních • Verpflegung und Unterbringung in Jeseník, Priessnitz-Heilbad • wyżywienie i noclegi w Jeseníku, sanatorium leczniczym Priessnitz

Od železniční stanice v Jeseníku se vydáme vpravo po červené k železničnímu přejezdu a stoupáme až do Priessnitzových léčebných lázní **1**. Areál lázní stojí za prohlídku, neboť v něm i jeho nejbližším okolí spatříme řadu historických památek. Pokračujeme pak červeně značenou trasou v souběhu se zelenou kolem Enhuberova pomníku k Jitřnímu prameni. Zde odbočíme vlevo a zeleně značenou trasou stoupáme kolem Priessnitzova pramene, pramene Šárka a Schindlerova pramene na vrchol Medvědího kamene **2**. Z vrcholu jsou krásné výhledy na hřebeny Rychlebských hor a na Žulovsko. Z vrcholu sestupujeme po zelené až k jeskyním Na Pomezí **3**, které jsou největší jeskyní tzv. Jesenického krasu s bohatou krápníkovou výzdobou. Odtud pokračujeme po žluté v souběhu s modrou k železničnímu přejezdu, za nímž odbočíme z hlavní silnice vlevo a pokračujeme žlutě značenou trasou až do Priessnitzových léčebných lázní k centrální turistické orientaci. Odtud pak po modré projdeme lázeňskou kolonádu a sestupujeme až k jesenické nemocnici, od níž po červené dojdeme zpět k nádraží ČD v Jeseníku. V rámci trasy je možnost i prohlídky samotného města Jeseníku.

Vom Zugbahnhof in Jeseník geht es auf der roten Markierung nach rechts zum Bahnübergang und dann nach oben zum Kurbad Priessnitzovy léčebné lázně (Gräfenberg) **1**. Das Kurgelände ist wirklich sehenswert, weil man dort eine Reihe von historischen Sehenswürdigkeiten finden kann. Dann geht es weiter auf dem rot markierten Weg parallel mit der grünen Markierung am Enhuber-Denkmal vorbei zur Quelle Jitřní pramen. Hier biegt der Weg nach links ab und folgt der grünen Markierung an der Priessnitz-Quelle, der Quelle Šárka und der Schindler-Quelle vorbei bis zum Gipfel des Berges Medvědí kámen (Bärenstein) **2**. Vom Gipfel hat man eine schöne Aussicht auf den Gebirgskamm Rychlebské hory (Reichensteiner Gebirge) und die Region um Žulová (Friedeberg). Von hier aus geht es auf der grünen Markierung bergab bis zu der Höhle Na Pomezí

(Höhle am Gemärk) **3**, der größten Höhle des sog. Jeseníker Karstes mit einer Vielfalt an verschiedenen Tropfsteingebilden. Von hier aus geht es weiter entlang der gelben und blauen Markierung zum Bahnübergang und dann auf dem gelb markierten Weg zurück zum Kurbad Priessnitzovy léčebné lázně (Gräfenberg) und zum Informationszentrum. Von hier aus geht es entlang der blauen Markierung über die Kurkolonnade bergab zum Krankenhaus von Jeseník und dann weiter entlang der roten Markierung zurück zum Bahnhof. Dabei bietet sich auch eine Besichtigung der Stadt Jeseník an.

Od stacji kolejowej w Jeseníku wyruszymy w prawo, czerwonym szlakiem, do przejazdu kolejowego i dotrzemy aż do Sanatorium Leczniczego Priessnitza **1**. Teren sanatorium warto obejrzeć, ponieważ zarówno ono, jaki i jego najbliższa okolica, posiada szereg zabytków historii. Wędrówkę będziemy kontynuować czerwonym szlakiem z dołączającym zielonym, koło pomnika Enhubera do źródła Jitřní pramen. Tu skręcimy w lewo i zielonym szlakiem wejdziemy – mijając źródło Priessnitzův pramen oraz źródła Šárka i Schindlerův pramen – na szczyt wzgórza Medvědí kamen **2**. Na szczycie będziemy mogli podziwiać piękne widoki na pasmo górskie Rychlebské hory i na Žulovsko. Ze szczytu zejdziemy zielonym szlakiem aż do jaskini Na Pomezí **3**, która jest największą jaskinią tzw. Jesionického krasu z bogatymi zdobieniami naciekowymi. Stąd idziemy dalej żółtym i niebieskim szlakiem aż do przejazdu kolejowego, za którym skręcimy z głównej drogi w lewo i będziemy kontynuować wędrówkę żółtym szlakiem aż do Sanatorium leczniczego Priessnitza – głównego kierunku turystycznego. Stąd niebieskim szlakiem przejdziemy promenadą uzdrowską i zejdziemy aż do jeseníckiego szpitala, od którego czerwonym szlakiem dojdziemy z powrotem do dworca kolejowego w Jeseníku. W ramach tej trasy jest również możliwość zwiedzenia samego miasta Jeseník.

Za Josefem Mánesem

Auf den Spuren von Josef Mánes • Do Josefa Mánesa

Délka • Länge • Długość	var. A 13 km, var. B 13,5 km • Variante A 13 km, Variante B 13,5 km • war. A - 13 km, war. B - 13,5 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Čelechovice na Hané • Čelechovice na Hané • Čelechovice na Hané
Konec • Ziel • Koniec trasy	Slatinice/Čelechovice na Hané • Slatinice/Čelechovice na Hané • Slatinice/Čelechovice na Hané
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	vlakem do Čelechovic na Hané, dojezd zpět vlakem ze Slatinic • Anfahrt nach Čelechovice na Hané mit dem Zug, zurück aus Slatinice mit dem Zug • pociągiem do Čelechovic na Hané, droga powrotna pociągiem ze Slatinic
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Čechách pod Kosířem, Stařečovicích, Slatinicích • Verpflegung und Unterbringung in Čechy pod Kosířem, Stařečovice, Slatinice • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Čechy pod Kosířem, Stařečovice, Slatinice

Naše putování zahájíme na zastávce ČD Čelechovice na Hané, odkud se vydáme zeleně značenou trasou na rozcestí Bunička a dále po žluté až na rozcestí Stařečovice. Zde je možnost odbočit do obce Stařečovice, kde se nachází kostel Narození Panny Marie **1** a v něm socha Stařečovické Madony. Z rozcestí pak pokračujeme stejnou trasou do obce Čechy pod Kosířem, která je známá pobytem českého malíře Josefa Mánesa. Na zdejším zámku **2** můžeme navštívit jeho pamětní síň a projít se zámeckým parkem, kde tvořil. V obci můžeme také navštívit Hasičské muzeum **3** a Muzeum historických kočárů **4**. Z Čech pod Kosířem pokračujeme po žluté až na vrchol Velkého Kosíře. Zde máme možnost se rozhodnout po jednu z variantních cest.

Varianta A: Z vrcholu Velkého Kosíře pokračujeme po zelené k památníku Františka Palackého **5** a dále přes rozcestí Bunička k zastávce ČD v Čelechovicích na Hané.

Varianta B: Z vrcholu Velkého Kosíře pokračujeme po žluté (souběh se zelenou) k rozcestí nad Gabrielovým, odtud již jdeme po žluté přes orientační místo U Malého Kosíře do obce Slatinice, která je známa svými bahenními lázněmi. Cíl této varianty je na železniční stanici ČD Slatinice.

Unsere Wanderung beginnt in der Bahnstation Čelechovice na Hané. Von hier aus geht es auf dem grün markierten Wanderweg zu der Weggabelung Bunička und dann weiter entlang der gelben Markierung bis zu der Weggabelung Stařečovice. Hier können Sie in die Ortschaft Stařečovice abbiegen, in der sich die Kirche Mariä Geburt **1** mit der Statue der Madonna von Stařečovice befindetet. Von der Weggabelung geht es dann auf dem gleichen Weg weiter in die Ortschaft Čechy pod Kosířem, die dafür bekannt ist, dass sich hier der berühmte tschechische Maler Josef Mánes aufhielt. Im hiesigen Schloss **2** kann man

seinen Gedenksaal besuchen und durch den Schlosspark spazieren gehen, in dem er malte. In der Ortschaft gibt es außerdem ein Feuerwehrmuseum **3** und ein Kutschenmuseum **4**. Aus Čechy pod Košířem geht es weiter auf dem gelb markierten Weg bis zum Gipfel des Berges Velký Kosíř. Hier können Sie sich für eine der Wegvarianten entscheiden.

Variante A: Sie gehen vom Gipfel des Berges Velký Kosíř entlang der grünen Markierung weiter bis zum František-Palacký-Denkmal **5** und dann über die Weggabelung Bunička zur Bahnstation in Čelechovice na Hané.

Variante B: Sie gehen vom Gipfel des Berges Velký Kosíř entlang der gelben Markierung (verläuft parallel zur grünen Markierung) zu der Weggabelung Nad Gabrielovým, und dann weiter entlang der gelben Markierung über den Haltepunkt U Malého Kosíře in die Ortschaft Slatinice, die für ihr Moorbad bekannt ist. Das Ziel dieser Wegvariante ist die Bahnstation Slatinice.

Nasza wędrówka rozpocznie się na przystanku kolejowym ČD Čelechovice na Hané, skąd wybierzemy się zielonym szlakiem na rozdroże Bunička i dalej żółtym szlakiem aż na rozdroże Stařechovice. Tu można skręcić do miejscowości Stařechovice, gdzie znajduje się kościół Narodzenia Panny Marii **1**, a w nim posąg Stařechovickiej Madonny. Z rozdroża udamy się tą samą trasą do miejscowości Čechy pod Kosířem, która jest znana z pobytu czeskiego malarza Josefa Mánesa. Na tutejszym zamku **2** można odwiedzić poświęconą mu izbę pamięci i przejść się zamkowym parkiem, gdzie tworzył. W tej miejscowości można też odwiedzić Muzeum stražackie **3** i Muzeum historycznych powozów **4**. Z Čech pod Kosířem żółtym szlakiem wejdziemy aż na szczyt Velký Kosíř. Tu zdecydujemy się na jeden z wariantów dalszej trasy.

Wariant A: Ze szczytu Velký Kosíř pójdziemy zielonym szlakiem do pomnika Franciszka Palackiego **5** i dalej przez rozdroże Bunička do przystanku kolejowego w Čelechovicach na Hané.

Wariant B: Ze szczytu Velký Kosíř pójdziemy żółtym szlakiem (połączonym z zielonym) do rozdroża nad Gabrielovým, stąd żółtym szlakiem przejdziemy przez punkt orientacyjny U Malého Kosíře do miejscowości Slatinice, która jest znana ze swojego sanatorium borowinowego. Celem tego wariantu jest stacja kolejowa Slatinice.

Cestou zašlé hornické slávy

Auf den Spuren der rühmlichen Vergangenheit des Bergbaus •
Szlakiem byłej górniczej slawy

Délka • Länge • Długość	13 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Zlaté Hory • Zlaté Hory • Zlaté Hory
Konec • Ziel • Koniec trasy	Zlaté Hory • Zlaté Hory • Zlaté Hory
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd vlakem, autobusem do Zlatých Hor • Anfahrt mit dem Zug oder Bus nach Zlaté Hory • pociągami, autobusem do miejscowości Zlaté Hory
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročné • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve Zlatých Horách • Verpflegung und Unterbringung in Zlaté Hory • wyżywienie i nocleg w miejscowości Zlaté Hory

Naše putování začneme na náměstí ve Zlatých Horách. Zeleně značenou trasou kolem nádraží ČD se dostaneme až k hornickému skanzenu Zlatorudné mlýny **1**. Uvidíme repliky středověkých hornických mlýnů na zpracování zlatonosné rudy a každoročně se zde konají soutěže v rýžování zlata. Můžeme absolvovat i krátkou naučnou stezku Údolí ztracených štol. Od mlýnů pokračujeme po žluté přes Hadí louky až k areálu Bohéma Zlaté Hory. Odtud po modré stoupáme kolem modré štol až pod Zámecký vrch, kde odbočíme z asfaltové silnice vpravo a prudkým stoupáním dojdeme ke zřícenině hradu Edelštejn **2**. Od hradu postupujeme lesní cestou až na křižovatku cest Svatá Anna. Vlevo pod silnicí se nachází poutní místo s pramenem a křížovou cestou. Pokračujeme lesní cestou vlevo po modré a ve velkém oblouku vystoupáme až na kotu Výr. Odtud pokračujeme po značení Hornické naučné stezky k poutnímu místu s kostelem Panny Marie Pomocné **3**, které bylo za totality zničeno a znovu obnoveno v 90. letech min. století. Stalo se místem každoročního setkávání věřících z České republiky, Polska a Německa. Po prohlídce poutního místa pokračujeme značenou Hornickou naučnou stezkou **4** přes Měděnou štolu a Jiloviště na náměstí ve Zlatých Horách.

Unsere Wanderung beginnt am Marktplatz in Zlaté Hory. Auf dem grün markierten Weg geht es am Zugbahnhof vorbei bis zum Bergbaufreilichtmuseum Zlatorudné mlýny (Golderzmühlen) **1**. Man findet hier Repliken von mittelalterlichen Erzmühlen zur Bearbeitung vom goldhaltigen Erz und alljährlich finden hier Wettbewerbe im Goldwaschen statt. Sie können hier auch den kurzen Lehrpfad Údolí ztracených štol (Das Tal der verlorenen Stollen) durchwandern. Von den Mühlen geht es weiter entlang der gelben Markierung über Hadí louky bis zum Areal Bohéma Zlaté Hory. Von da aus geht es am blauen Stollen vorbei hinauf bis zum Berg Zámecký vrch, dann biegt der Weg von der Asphaltstraße nach rechts ab und steigt steil bis zu der Burgruine Edelštejn (Edelstein) **2** hinauf. Von der Burg geht es auf dem Waldweg bis zu der Weggabelung Svatá Anna (St.

Anna) weiter. Links unterhalb der Straße findet man eine Wallfahrtsstätte mit einer Quelle und einem Kreuzweg. Weiter geht es auf dem blau markierten Waldweg nach links und mit einem großen Bogen nach oben bis zum Höhenpunkt Vър. Von hier aus geht es weiter auf dem Bergbau-Lehrpfad zu der Wallfahrtsstätte mit der Kirche Mariahilf **3**, die während des totalitären Regimes zerstört und in den 90-er Jahren des vergangenen Jahrhunderts wieder aufgebaut wurde.- Sie wurde zum alljährlichen Treffpunkt gläubiger Menschen aus Tschechien, Polen und Deutschland. Nach der Besichtigung der Wallfahrtsstätte geht es auf dem Bergbau-Lehrpfad **4** über Měděná štolá (Kupferstollen) und Jíloviště zurück zum Marktplatz in Zlaté Hory.

Naszą wędrówkę zaczniemy od rynku w miejscowości Zlaté Hory. Zielonym szlakiem, obok dworca kolejowego dostaniemy się aż do skansenu górniczego Zlatorudné mlýny **1**. Można tam zobaczyć repliki średniowiecznych górniczych młynów do przerobu rudy złota, a co roku odbywają się tam również konkursy w płukaniu złota. Można też iść krótką trasą dydaktyczną Údolí ztracených štol. Od młynów przejść żółtym szlakiem, przez Hadí louky, aż na teren Bohéma Zlaté Hory. Stąd niebieskim szlakiem wspiąć się niedaleko niebieskiej sztolni, aż pod szczyt Zámecký vrch, gdzie trzeba skręcić z asfaltowej drogi w prawo i stromo pod górkę można dojść do ruin grodu Edelštein **2**. Od grodu wyruszymy leśną drogą, aż na skrzyżowanie dróg Svátá Anna. Na lewo od drogi znajduje się miejsce odpustowe ze źródłem i drogą krzyżową. Drogą leśną będzie nasz dalej wiodła w lewo, niebieskim szlakiem, dużym łukiem zdobędziemy szczyt Vър. Stąd wyprawa będzie wiodła Górnicią trasą dydaktyczną, do miejsca odpustowego z kościołem Panny Marii Pomocnej **3**, które w czasach rządów komunistycznych zostało zniszczone i odnowione w latach pięćdziesiątych ubiegłego wieku. Stało się ono miejscem corocznych spotkań wierzących z Czech, Polski i Niemiec. Po zwiedzeniu miejsca odpustowego nadal będziemy się kierować Górnicią trasą dydaktyczną **4**, przez miejscowości Měděná štolá i Jíloviště do rynku w miejscowości Zlaté Hory.

**Kouzlo
rozmanitosti**
Zlínský kraj

Východní Morava – území neobyčejné přírodní a kulturní rozmanitosti se nachází ve východní až jihovýchodní části České republiky, jeho přirozeným centrem je krajské město Zlín. Návštěvníkům nabízí kromě unikátních historických a technických památek, poutních míst, lázeňských středisek, hradů a zámků také tradiční kulturní a folklorní slavnosti a stovky kilometrů pěších i cykloturistických tras různé náročností - od těch nejobtížnějších v Beskydech a až po odpočinkové rovinaté stezky podél Baťova kanálu. Na východě sousedí se Slovenskou republikou.

 Ostmähren – das von Natur und Kultur her unglaublich vielfältige Gebiet liegt im östlichen und südöstlichen Teil von Tschechien und sein natürliches Zentrum ist die Kreisstadt Zlín. Seinen Besuchern bietet Ostmähren neben einzigartigen historischen und technischen Sehenswürdigkeiten, Wallfahrtsorten, Kurzentren, Burgen und Schlössern auch traditionelle Kultur- und Folklorefeste und hunderte von Kilometern Wander- und Radwege mit verschiedenen Schwierigkeitsgraden – von den schwierigsten in den Beskiden bis zu leichten, ebenen Erholungstrecken entlang des Baťa-Kanals. Im Osten grenzt die Region an die Slowakei an.

 Morawy Wschodnie – tereny o niezwyklej różnorodności przyrody i zróżnicowaniu kulturowym rozciągające się we wschodniej i południowo-wschodniej części Republiki Czeskiej, których naturalnym centrum jest miasto wojewódzkie Zlín. Gościom oferuje, oprócz unikalnych zabytków historii i techniki, miejsc odpustowych, uzdrowisk, grodów i zamków również tradycyjne festyny kulturalne i folklorystyczne oraz setki kilometrów pieszych i rowerowych tras o różnym stopniu trudności – od najtrudniejszych w Beskydech aż po wypoczynkowe równinne trasy wzdłuż kanału Baťa. Na wschodzie sąsiaduje z Republiką Słowacji.

Po tratích Hostýnské magistrály

Auf den Loipen der Hostýnská Magistrála • Po trasach Hostýnskéj magistrály

Délka • Länge • Długość	8 tratí, ústřední 19 km, celkem 52 km • 8 Loipen, Hauptloipe 19 km, insgesamt 52 km • 8 tras, centralna 19 km, w sumie 52 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Rusava • Rusava • Rusava
Konec • Ziel • Koniec trasy	Lázy • Lázy • Lázy
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Hostýna autobusem z Bystřice p. Hostýnem, nástup na trasy od SkiArealů Troják, Tesák, zpět z obce Lázy autobusem do Bystřice p. H. • Anfahrt nach Hostýn mit dem Bus aus Bystřice p. Hostýnem, Start der Wanderung in Troják, Tesák, zurück von Lázy mit dem Bus nach Bystřice p. H. • autobusem z miejscowości Bystřice p. Hostýnem do Hostýna, wejście na trasy od SkiArealu Troják, Tesák, z powrotem z miejscowości Lázy autobusem do miasta Bystřice p. H.
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro středně náročné • mittelschwer • dla średnio zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování po celé trati v Rusavě, Hostýně, Chvalčově, Tesáku, Trojáku • Verpflegung und Unterbringung überall auf der Strecke möglich, in Rusava, Hostýn, Chvalčov, Tesák, Troják • wyżywienie i noclegi na całej trasie w miejscowościach Rusava, Hostýna, Chvalčov, Tesák, Troják

Hostýnská magistrála nabízí 8 tratí po hřebenech Hostýnských vrchů, vzhledem k jejich celkové délce je nelze absolvovat najednou, nutná volba dle zájmu. Trasy jsou ideální nejen pro pěší turistiku a cykloturistiku, ale také pro běžkaře. Nachází se zde celá řada přírodních památek a zajímavostí, např. přírodní rezervace Čerňava **1**, Tesák **2**, nejvyšší vrchol Hostýnských vrchů – Kelčský Javorník **3** a dále vrcholy Pardus **4**, Klapiňov **5** nebo Skalný **6**. V létě mohou návštěvníci využít koupaliště v Bystřici pod Hostýnem, v Osíčku a v Rusavě **7**, která se může mimo jiné pyšnit nejrozsáhlejším solárním systémem pro ohřev vody v České republice. V zimním období jsou pak návštěvníky vyhledávány zejména lyžařské areály Na Trojáku **8**, Na Tesáku, v Rajnochovicích **9** a na Rusavě, kde jsou k dispozici vleky a sjezdovky s různou náročností. Běžkaři využívají především hřebenové cesty z Tesáku přes Kyčeru buď na Hostýn, nebo opačným směrem na Troják, ale také na Čerňavu, Kelčský Javorník a do Rajnochovic. První trať, nazvaná Hostýnská magistrála, je ústřední tratí procházející celou trasou. Na ni navazuje 7 menších tratí – odboček k jednotlivým cílovým bodům.

Die Hostýnská Magistrála bietet 8 Wanderwege durch das Gebirge Hostýnské vrchy. Da man nicht alle auf einmal schaffen kann, suchen man sich am besten einen Weg aus. Die Strecken eignen sich nicht nur für Wanderer und Radfahrer, sondern im Winter auch für Langläufer. Sie finden hier eine ganze Reihe von Natursehenswürdigkeiten und interessanten Plätzen, z. B. die Naturschutzgebiete Čerňava **1** und Tesák **2**, den höchsten Gipfel der Hostýnské vrchy Kelčský Javorník **3** und

die Berggipfel Pardus **4**, Klapinov **5** oder Skalný **6**. Im Sommer stehen den Besuchern Freibäder in Bystřice pod Hostýnem, Osíčko und Rusava **7** zur Verfügung. Letzteres kann sich unter anderem mit der landesweit größten Solaranlage zur Wassererwärmung rühmen. Im Winter erfreuen sich bei den Besuchern vor allem die Skigebiete Na Trojáku **8**, Na Tesáku, in Rajnochovice **9** und in Rusava großer Beliebtheit, die Pisten mit verschiedenen Schwierigkeitsgraden anbieten. Langläufer nutzen vor allem die Loipen von Tesák über Kyčera, entweder zum Hostýn oder in die andere Richtung zum Troják, aber auch nach Čerňava, Kelčský Javorník und Rajnochovice.

Die erste Strecke, auch Hostýnská Magistrála genannt, ist die Hauptstrecke, die quer durch das gesamte Gebiet führt. An sie schließen 7 kleinere Strecken an – die Abzweigungen zu den einzelnen Zielpunkten.

Hostýnska magistrála oferuje 8 tras prowadzących po grzebieniach pasma Hostýnské vrchy – ze względu na ich całkowitą długość nie można ich przejść za jednym razem, trzeba wybrać, kierując się zainteresowaniami. Trasy są idealne nie tylko dla turystyki pieszej i rowerowej, ale również dla narciarzy biegowych. Znajduje się tu cały szereg zabytków przyrody oraz atrakcji, np. rezerwat przyrody Čerňava **1**, Tesák **2**, najwyższy szczyt pasma Hostýnské vrchy – Kelčský Javorník **3** oraz szczyty Pardus **4**, Klapinov **5** lub Skalný **6**. W lecie goście mogą skorzystać z kąpieliska w miejscowościach Bystřice pod Hostýnem, Osíčko i Rusava **7**, która między innymi może się pochlubić największym systemem solarnym do ogrzewania wody w Republice Czeskiej. W okresie zimowym goście odwiedzają zwłaszcza obszary narciarskie Na Trojáku **8**, Na Tesáku, Rajnochovice **9** Rusava, gdzie mają do dyspozycji wyciągi i trasy zjazdowe o różnym stopniu trudności. Narciarze biegowi wykorzystują przede wszystkim trasy grzebieniowe z Tesáku przez szczyt Kyčera na Hostýn lub w przeciwnym kierunku na Troják, ale również na Čerňavę, Kelčský Javorník i do Rajnochovic.

Pierwsza trasa, nazwana Hostýnska magistrálą, jest centralną trasą całej naszej wędrówki. Do niej dochodzi 7 krótszych tras – odgałęzień, prowadzących do poszczególnych celów.

Ke skalám Vizovických vrchů

Zu den Felsen der Anhöhe Vizovické vrchy • Do skal pasma Vizovické vrchy

Délka • Länge • Długość	28 km, zkrácená 22 km • 28 km, verkürzte Strecke 22 km • 28 km, skrócona 22 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Vizovice • Vizovice • Vizovice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Pulčín • Pulčín • Pulčín
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Vizovic vlakem, autobusem • Anfahrt nach Vizovice mit Zug oder Bus • pociągami do Vizovic, autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro středně náročné • mittelschwer • dla średnio zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, v zimním období špatná schůdnost hřebenových cest • saisonunabhängig, im Winter sind die Wege schlecht passierbar • cały rok, w okresie zimowym gorsza dostępność tras grzebieniowych
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve Vizovicích, Lidečku, občerstvení na rozhledně Doubrava, ve Zděchově, Vysokém Poli, na Pulčíně • Verpflegung und Unterbringung in Vizovice, Lidečko, Erfrischungsmöglichkeit beim Aussichtsturm Doubrava, in Zděchov, Vysoké Pole, in Pulčín • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Vizovice, Lideček, posiłki na wieży widokowej Doubrava, w miejscowości Zděchov, Vysoké Pole, Pulčín

 Začínáme ve městě Vizovice, ze kterého můžeme absolvovat kratší okruh po zeleně značené cestě k Turistickému prameni **1**, ke kapličky – Chladné studni **2** a rozhledně na Doubravě **3**. Po modré se dostaneme k nalezišti vykopávek na Klášťově **4**, odkud se můžeme vrátit po modré a potom po žluté do Vizovic, nebo jít na druhou stranu hřebenu do Vysokého Pole kolem kaple Sv. Františka **5**, Vodní kaple **6** a ve Vysokém Poli můžeme navštívit nově zřízené informační centrum **7**, v němž jsou umístěny i ukázky vykopávek z hory Klášťov. Druhou variantou je pokračovat po modré k Vařákovým pasekám **8** a Ploštině **9**, Lačnovským skalám **10**, skalám Krajčica **11** – mohutné balvany připomínající při troše fantazie lebky obrů, Čertovým skalám **12** opředěným pověstmi a Pulčínským skalám **13**, které jsou oblíbeným místem trempů. Tento úsek se dá obejít po značené cestě. Putování končíme na Pulčíně, odkud se dopravíme zpět linkovým autobusem. Vzhledem k délce a pestrosti nelze všechny možnosti, které trasa nabízí, absolvovat během dne – nutná volba cíle dle zájmu.

 Die Wanderung beginnt in der Stadt Vizovice, von der aus man die kürzere Rundroute auf dem grün markierten Wanderweg zu der Quelle Turistický pramen **1**, zur Kapelle Chladná studna **2** und dem Aussichtsturm auf Doubrava **3** nehmen kann. Auf der blauen Markierung gelangt man zum Ausgrabungsort auf dem Berg Klášťov **4**. Von hier aus kann man entweder nach Vizovice zurückkehren, oder auf die andere Seite des Bergrückens an der Kapelle des hl. Franziskus **5** und der Wasserkapelle **6** vorbei nach Vysoké Pole wandern. In Vysoké Pole können Sie das neu errichtete Informationszentrum **7** besuchen, in dem einige Ausgrabungen von Klášťov präsentiert werden. Die zweite Variante führt

Sie weiter entlang der blauen Markierung zu Vařákovy paseky **8** und Ploština **9**, Lačnovské skály **10**, den Felsen Krajčica **11** – massiven Felsblöcken, die mit ein wenig Phantasie an die Schädel von Riesen erinnern – den sagenumwobenen Čertovy skály (Teufelsfelsen) **12** und den Felsen Pulčinské skály **13**, einem beliebten Ziel von Trampnern. Die Wanderung endet in Pulčín, von wo aus es mit dem Linienbus zurück geht. Angesichts der Streckenlänge und der Vielfalt an Sehenswürdigkeiten, kann man an einem Tag nicht alles sehen – suchen Sie sich am besten ein bestimmtes Ziel aus, das Sie am meisten interessiert.

 Wędrówkę rozpoczniemy w mieście Vizovice, z którego możemy wybrać się krótszym, zielonym szlakiem do źródła Turistický pramen **1**, do kapliczki – Chladná studna **2** i wieży widokowej na Doubravě **3**. Niebieskim szlakiem dojdziemy do znaleziska wykopalisk na Klášťově **4**, skąd możemy wrócić tym samym szlakiem, a potem żółtym szlakiem do Vizovic lub iść na drugą stronę grzebieńa do miejscowości Vysoké Pole koło kaplicy św. Franciszka **5**, Vodní kaple **6**, a w miejscowości Vysoké Pole możemy odwiedzić nowo założone centrum **7**, w którym są umieszczone eksponaty wykopalisk z góry Klášťov. Drugim wariantem jest dalsza wędrówka niebieskim szlakiem do osady Vařákovy paseky **8** i Ploštiny **9**, skał Lačnovské **10**, skał Krajčica **11** – masywnych głazów przypominających – przy odrobinie fantazji – czaszki olbrzymów, skał Čertovy **12** osnutych legendami oraz skał Pulčinské **13**, które są ulubionym miejscem wędrowców. Ten odcinek można obejść po oznaczonej trasie. Wędrówkę zakończymy na grodzisku Pulčín, skąd wrócimy autobusem. Ze względu na długość i urozmaicenie nie można wykorzystać wszystkich możliwości na trasie w ciągu jednego dnia – trzeba wybrać cel zgodnie z zainteresowaniami.

Za slovenskými sousedy

Zu den slowakischen Nachbarn • Śladami słowackich sąsiadów

Délka • Länge • Długość	14 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Mikulčín Vrch • Mikulčín Vrch • Mikulčín Vrch
Konec • Ziel • Koniec trasy	Nová Bošáca • Nová Bošáca • Nová Bošáca
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd autem na parkoviště k chatě Lopata, omezená linková autobusová doprava • Anfahrt mit dem Auto zum Parkplatz bei der Hütte Lopata, eingeschränkter Linienbusverkehr • samochodem na parking koło schroniska Lopata, ograniczona komunikacja autobusowa
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro středně náročné • mittelschwer • dla średnio zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční s ohledem na sněhové podmínky v zimním období • saisonunabhängig unter Berücksichtigung der Schneebedingungen im Winter • cały rok, z uwzględnieniem warunków atmosferycznych w okresie zimowym
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování na Mikulčině vrchu, stravování v Březové, Nové Bošáci • Verpflegung und Unterbringung auf Mikulčín vrch, Verpflegung in Březová, Nová Bošáca • wyżywienie i noclegi na szczycie Mikulčín vrch, wyżywienie w miejscowościach Březová, Nová Bošáca

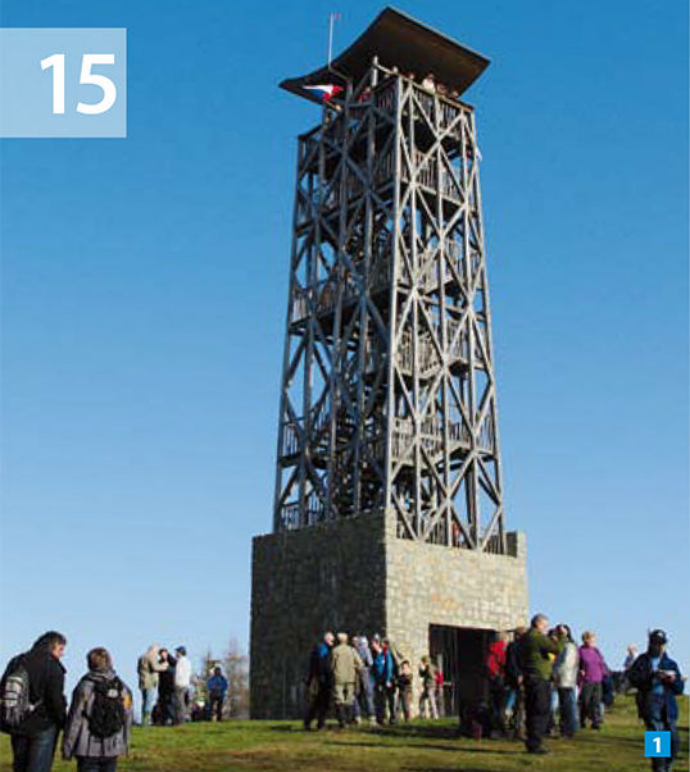
Putování začíná na Mikulčině vrchu, ze kterého nejprve klesáme po zelené značce do Lopenického sedla a poté stoupáme až k sedlu pod Malým Lopeníkem. Odtud se můžeme vydat po žluté do Březové, kde na rozcestí najdeme zastřešené odpočívadlo s podrobnou informační tabulí naučné stezky. V obci Lopeník projdeme naučnou stezku **2** se sedmi informačními panely a vesnickou památkovou zónou lidové architektury. Z Březové je spojení linkovým autobusem. Pokračujeme-li po zelené na Velký Lopeník, která vede souběžně se státní hranicí se Slovenskou republikou, uvidíme v průseku lesní cesty 22 m vysokou rozhlednu, která zde stojí od r. 2005 **1**. Z Velkého Lopeníku pokračujeme po modré strmým sestupem na Grůň, po pravé straně míváme památník osvobození Slovenské republiky a vítězství nad fašismem **3**. V obci Nová Bošáca vyčkáme na autobus na Trenčín, ze kterého se dopravíme různými směry autobusem i vlakem.

Die Wanderung beginnt auf der Anhöhe Mikulčín vrch, von da aus geht es zuerst bergab auf der grünen Markierung in den Pass Lopenické sedlo und danach wieder bergauf bis zum Pass unter dem Berg Malým Lopeník. Von hier aus kann man der gelben Markierung bis nach Březová folgen bis zu einer Weggabelung mit überdachtem Rastplatz und einer detaillierten Lehrpfadtafel. In der Ortschaft Lopeník kann man einen Lehrpfad **2** mit sieben Informationstafeln und der ländlichen Denkmalzone mit traditionellen architektonischen Bauwerken abgehen. Von Březová gibt es eine Linienbusverbindung. Folgt man der parallel zur Staatsgrenze mit der Slowakei verlaufenden grünen Markierung bis auf den Berg Velký Lopeník, gelangt man auf dem Feldweg zu einer Lichtung mit einem 22 m hohen Aussichtsturm aus dem Jahr 2005 **1**. Von Velký Lopeník geht es weiter steilabwärts auf Grůň, vorbei an dem rechts von uns liegenden Denkmal zur Erinnerung an die Befreiung der Slowakischen Republik und

Sieg über den Faschismus **3**. In der Ortschaft Nová Bošáca kann man den nächsten Bus nach Trenčín nehmen und von da aus mit Bus oder Zug in verschiedene Richtungen weiterfahren.

 Wędrówka zaczyna się na szczycie Mikulčin vrch, z którego najpierw schodzimy zielonym szlakiem do siodła Lopenické sedlo, a następnie wspinamy się aż do siodła pod szczytem Malý Lopeník. Stąd możemy wybrać się żółtym szlakiem do miejscowości Březová, gdzie na rozdrożu znajdziemy zadaszone miejsce do odpoczynku oraz szczegółową tablicę informacyjną trasy dydaktycznej. W miejscowości Lopeník przejdziemy trasą dydaktyczną **2** z siedmioma panelami informacyjnymi i wiejską strefą zabytkową architektury ludowej. Z miejscowości Březová kursuje komunikacja autobusowa. Jeżeli pójdziemy dalej zielonym szlakiem, biegnącym równoległe z granicą państwową z Republiką Słowacji, kierując się na Velký Lopeník, zobaczymy w przecince leśnej drogi wieżę widokową o wysokości 22 m, która tu stoi od 2005 r. **1**. Ze szczytu Velký Lopeník podążymy dalej niebieskim szlakiem prowadzącym stromym zejściem na Grůň, po prawej stronie miniemy Pomnik Wyzwolenia Republiki Słowacji i Zwycięstwa nad Faszyzmem **3**. W miejscowości Nová Bošáca zczekamy na autobus do miasteczka Trenčín, z którego można udać się w różnych kierunkach autobusem i pociągiem.

Na valašský Olymp

Zum walachischen Olymp • Na wołoski OlimpPoodří

Délka • Länge • Długość	12 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Velké Karlovice • Velké Karlovice • Velké Karlovice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Velké Karlovice • Velké Karlovice • Velké Karlovice
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd vlakem, linkovým autobusem • Anfahrt mit dem Zug oder Linienbus • pociągami, autobusem liniowym
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, v zimním období špatná schůdnost cest v horských oblastech • saisonunabhängig, im Winter sind die Wege in höher gelegenen Gebieten schlecht passierbar • celý rok, v období zimovým gorsza dostępność dróg na terenach górskich
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	Restaurace a ubytování ve Velkých Karlovicích, na Soláni, Čartáku • Restaurants und Unterbringungsmöglichkeiten in Velké Karlovice, Soláň, Čarták • Restauracje i noclegi w miejscowości Velké Karlovice, w arealach Soláň, Čarták

 Naše putování začíná ve Velkých Karlovicích, které již samy o sobě jsou významným turistickým a rekreačním cílem. Dochovalo se zde několik stavebně-kulturních památek, jimž vévodí karlovský kostel **1** z roku 1754, postavený ve stylu pozdního baroka. Další významnou stavbou je fojtství **2** z roku 1793, kupecký dům sloužící jako Karlovské muzeum, které přibližuje obraz života místních lidí. Z Velkých Karlovic putujeme po zelené na Soláň, kde poznáme Informační centrum Zvonice **3**. Toto nově vzniklé informační centrum slouží současně jako výstavní síň. Prostory Zvonice nabízejí návštěvníkům stálou expozici valašských umělců, jejichž tvorba je inspirována Valašskem a lidovým uměním jiných regionů. Zpět do Velkých Karlovic se vracíme žlutě značenou cestou. Žlutá trasa vede dále nejhezčí částí Velkých Karlovic až k lyžařskému středisku Kyčerka **4** – vhodná procházka po návratu z okruhu.

 Unsere Wanderung beginnt in der Ortschaft Velké Karlovice, die an sich schon ein bedeutendes touristisches und Erholungsgebiet darstellt. Hier blieben einige baukulturelle Sehenswürdigkeiten erhalten,

allen voran die Kirche von Velké Karlovice **1** aus dem Jahr 1754 im Stil des Spätbarocks. Weitere bedeutende Bauten sind die Vogtei **2** aus dem Jahr 1793 und das Kaufmannshaus, in dem heute das Karlovské Museum untergebracht ist, das das Leben der Einheimischen dokumentiert. Von Velké Karlovice geht die Wanderung auf dem grün markierten Wanderweg zum Soláň mit dem Informationszentrum Zvonice **3**. Das neu errichtete Informationszentrum dient gleichzeitig als Ausstellungsraum. Die Räumlichkeiten des Informationszentrums Zvonice bieten den Besuchern eine Dauerausstellung mit den Werken walachischer Künstler, die sich von der Walachei und der Volkskunst anderer Regionen inspirieren ließen. Zurück nach Velké Karlovice geht es auf dem gelb markierten Wanderweg. Die gelbe Markierung führt Sie weiter durch den schönsten Teil von Velké Karlovice bis zum Skigebiet Kyčerka **4** – es ist besonders für einen Spaziergang nach der Rückkehr von der Rundwanderung geeignet.

Nasza wędrówka rozpocznie się w miejscowości Velké Karlovice, która sama jest ważną atrakcją turystyczną i rekreacyjną. Zachowało się tu kilka zabytków budownictwa i kultury, wśród których dominuje karlovicki kościół **1** z 1754 roku, wybudowany w stylu późnego baroku. Następną cenną budowlą jest wójtówka **2** z 1793 roku, dom kupiecki służący jako muzeum – Karlovské muzeum – które przedstawia życie miejscowych ludzi. Z miejscowości Velké Karlovice zielonym szlakiem pójdziemy na Soláň, gdzie zobaczymy Centrum informacyjne Zvonice **3**. To nowo powstałe centrum informacyjne służy jednocześnie jako sala wystawowa. Pomieszczenia centrum Zvonice oferują gościom stałą ekspozycję wołoskich artystów, których twórczość jest inspirowana Wołochami i sztuką ludową innych regionów. Z powrotem do miejscowości Velké Karlovice wracamy żółtym szlakiem. Prowadzi on dalej przez najpiękniejszą część miejscowości Velké Karlovice aż do ośrodka narciarskiego Kyčerka **4** – przyjemna przechadzka po powrocie z wyprawy.

Okolo Buchlova

Rund um Buchlov • Wokół Buchlova

Délka • Länge • Długość	15 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Staré Město • Staré Město • Staré Město
Konec • Ziel • Koniec trasy	Buchlovice • Buchlovice • Buchlovice
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Starého Města autobusem, vlakem, z Buchlovic linkový autobus zpět • Anfahrt nach Staré Město mit dem Bus oder Zug, aus Buchlovice mit dem Linienbus zurück • autobusem, pociągami do miejscowości Staré Město, z Buchlovic autobus powrotny
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, uzavření objektů v zimním období • saisonunabhängig, im Winter sind einige Objekte geschlossen • cały rok, obiekty nieczynne w okresie zimowym
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	restaurace v Modré u archeoskanzenu, restaurace a ubytování ve Starém Městě, Velehradě, Buchlově, Buchlovicích • Restaurant in Modrá beim Archäologischen Freilichtmuseum, Verpflegung und Unterkunft in Staré Město, Velehrad, Buchlov, Buchlovice • restauracje w miejscowości Modrá koło skansenu archeologicznego, restauracje i noclegi w miejscowościach Staré Město, Velehrad, Buchlov, Buchlovice

Naše putování začíná ve Starém Městě od vlakového a autobusového nádraží, ze kterého se vydáme po červené směrem Velehrad. Poblíž trasy v obci Modrá můžeme navštívit archeoskanzen **1**, který byl budován po dobu jednoho roku a je zpřístupněn od roku 2004. Jeho objekty byly postaveny na základě skutečných archeologických nálezů. Netradiční a zajímavou výhledku zde zajistí dřevěná rozhledna Modrá **2**, která vznikla za jediný den roku 1999. Velehrad patří k nejvýznamnějším poutním místům na Moravě díky komplexu kláštera s bazilikou Nanebevzetí p. Marie a sv. Cyrila a Metoděje **3**, v jejichž podzemí je možné navštívit lapidárium, které dokumentuje vzhled původního, pozdně románského kláštera. Další zastávkou je výrazná dominanta Slovácka – hrad Buchlov **4**. Pokračujeme po žluté k zámku Buchlovice **5** s nádhernou barokní zahradou a rozsáhlým anglickým parkem, kde naše putování ukončíme.

Unsere Wanderung beginnt am Zug- und Busbahnhof in Staré Město und verläuft zuerst auf dem rot markierten Wanderweg in Richtung Velehrad. Entlang der Strecke kann man in der nahegelegenen Ortschaft Modrá das archäologische Freilichtmuseum **1** besuchen, das ein Jahr lang gebaut wurde und seit 2004 zugänglich ist. Die Museumsgebäude wurden nach original archäologischen Funden nachgebaut. Originelle und interessante Aussicht bietet der Holz Aussichtsturm Modrá **2**, der 1999 an einem einzigen Tag entstand. Velehrad gehört mit seinem Klosterkomplex mit der Basilika Mariä Himmelfahrt und des St. Kyrill und Method **3**, in dessen Untergeschoss sich ein Lapidarium befindet, das das ursprüngliche Aussehen des spätromanischen Klosters dokumentiert, zu den bedeutendsten Wallfahrtsorten in Mähren. Die nächste Station ist die prägende Dominante der Region Slovácko (Mährische Slowakei) – die

Burg Buchlov **4**. Weiter geht es auf dem gelb markierten Wanderweg zum Schloss Buchlovice **5** mit wunderschönem Barockgarten und weitläufigem englischen Park, wo unsere Wanderung endet.

 Nasza wędrówka rozpocznie się w miejscowości Staré Město od dworca kolejowego i autobusowego, z którego wybierzemy się czerwonym szlakiem w kierunku na Velehrad. W pobliżu trasy w miejscowości Modrá można odwiedzić skansen archeologiczny **1**, który budowano przez okres jednego roku i jest udostępniony od 2004 roku. Jego obiekty wybudowano na podstawie rzeczywistych znalezisk archeologicznych. Nietradycyjny i interesujący widok zapewnia wieża widokowa Modrá **2**, która powstała w ciągu jednego dnia w 1999 roku. Velehrad należy do najważniejszych miejsc odpustowych na Morawach dzięki kompleksowi klasztornemu z bazyliką Wniebowzięcia p. Marii i św. Cyryla i Metodego **3**, w którego podziemiach można odwiedzić lapidarium, które dokumentuje wygląd pierwotnego, późnoromańskiego klasztoru. Następnym przystankiem będzie ważny punkt regionu Slovácka – gród Buchlov **4**. Pójdziemy dalej żółtym szlakiem do zamku Buchlovice **5** ze wspaniałym barokowym ogrodem i rozległym parkiem angielskim, gdzie zakończymy naszą wędrówkę.

Od zámku k zámku

Von einem Schloss zum anderen • Od zamku do zamku

Délka • Länge • Długość	19,5 km, přímá 18 km • Rundwanderweg 19,5 km, Wanderweg 18 km • okružna 19,5 km, prosta 18 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Vizovice • Vizovice • Vizovice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Vizovice, Vsetín • Vizovice, Vsetín • Vizovice, Vsetín
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Vizovic i Vsetína vlakem, linkovým autobusem • Anfahrt nach Vizovice und Vsetín mit dem Zug oder Linienbus • dojazd do Vizovic i Vsetína pociągami, autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • ganzjährig begehbar • całoroczna
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování ve Vizovicích, v Jasenné, občerstvení Na Chléviskách - Pančava, stravování a ubytování ve Vsetíně, na vrcholu Sirákov • Verpflegung in Vizovice, Jasenná, Erfrischung Na Chléviskách - Pančava, Verpflegung und Unterbringung in Vsetín, auf dem Gipfel Sirákov • stołowanie w miejscowości Vizovice, Jasenná, posiłki Na Chléviskách - Pančava, stołowanie i noclegi w miejscowości Vsetín, na szczycie Sirákov

Naše putování začíná ve Vizovicích, kde stojí za návštěvu zámek **1** s romanticky působícím parkem a zámecká galerie Mariette, která nabízí zboží lidových umělců a tradiční vizovické pečivo. Pro zájemce se nabízí exkurze v centru Distillery Land Rudolfa Jelínka **2**, která nám přiblíží tradici výrobních postupů a prezentaci původní „fabriky“. Ve městě se nachází také Baťova nedokončená železnice **3**, jejímž původním záměrem bylo vystavit železniční trať Vizovice – Valašská Polanka. Z Vizovic se vydáme po zelené směř Jasenná, která je významná fojtstvím **4**, nejzachovalejší valašskou stavbou a sochou Portáše od Stanislava Mikulášтика z r. 1941. Na Sirákově lze odbočit na nově zbudovanou rozhlednu na Var-tovně **5**, nebo se vrátit okruhem zpět do Vizovic po žluté a červené kole-m Oškeroých pasek **6**, další možností je vyčkat v restauraci na autobus. Ti zdatnější dojdou po 3,5 km na rozhlednu **5**, a potom po modré mohou pokračovat ve směru Vsetín. Poblíž trasy se nachází obec Liptál, která v r. 2009 vyhrála v soutěži „Vesnice roku“. Ve Vsetíně zavítejte do místního zámku **7**, který je dominantou města nebo do hvězdárny **8**. Z města je spojení vlakem i autobusem.

Die Wanderung beginnt in Vizovice, wo Sie das sehenswerte Schloss **1** mit dem romantischen Park und der Schlossgalerie Mariette besichtigen und die Werke von Volkskünstlern sowie traditionelles Gebäck aus Vizovice kaufen können. Für Interessierte wird eine Exkursion ins „Distillery Land Rudolf Jelínek“ **2** angeboten, bei der Sie die traditionellen Herstellungsverfahren der berühmten Schnapsbrennerei und die ursprüngliche „Fabrik“ kennenlernen können. In der Stadt finden Sie auch die unfertige Baťa-Eisenbahn **3**, die ursprünglich ein Teil der geplanten Eisenbahnstrecke Vizovice – Valašská Polanka werden sollte. Von Vizovice

aus geht es entlang der grünen Markierung zur Ortschaft Jasenná, die für ihre Vogtei **4**, ein sehr gut erhaltenes walachisches Bauwerk, sowie die Portáš-Statue von Stanislav Mikuláščík aus dem Jahr 1941 bekannt ist. In Sirákov können Sie zum neu errichteten Aussichtsturm Vartovna abbiegen **5**, oder auf dem rot und gelb gekennzeichneten Rundwanderweg, an Oškerovy paseky vorbei **6**, nach Vizovice zurückkehren. Eine weitere Möglichkeit ist, im Restaurant auf den nächsten Bus zu warten. Die Sportler unter Ihnen können 3,5 km zum Aussichtsturm **5** und dann entlang der blauen Markierung weiter in Richtung Vsetín wandern. In der Nähe des Wanderweges befindet sich die Ortschaft Liptál, die 2009 den ersten Platz beim Wettbewerb „Dorf des Jahres“ belegte. In Vsetín können Sie das hiesige Schoss **7**, oder die Sternwarte **8** besuchen. Für den Rückweg aus Vsetín können Sie den Zug oder den Bus nehmen.

 Nasza wędrówka zaczyna się w miejscowości Vizovice, gdzie warto odwiedzić zamek **1** z romantycznym parkiem i galerię zamkową Mariette, która oferuje dzieła artystów ludowych i tradycyjne vizovické pieczywo. Dla zainteresowanych jest wycieczka do centrum Distillery Land Rudolfa Jelínka **2**, który przedstawi tradycyjne procedury produkcji i dokona prezentacji oryginalnej „fabryki”. W mieście znajduje się też niedokończona kolej Baty **3**, której pierwotnym zamiarem było wybudowanie trasy kolejowej Vizovice – Valašská Polanka. Z Vizovic wybierzemy się zieloną trasą w kierunku miejscowości Jasenná, która jest znana z wójtówki **4**, najlepiej zachowała budowlę wołoska i posągu Portasza (strażnika górskiego) autorstwa Stanislava Mikuláščíka z 1941 r. W miejscowości Sirákov można skręcić w kierunku nowej wybudowanej wieży widokowej na Vartovně **5** lub wrócić do Vizovic żółtą i czerwoną trasą koło wsi Oškerovy paseky **6**, lub też poczekać w restauracji na autobus. Bardziej sprawni turyści mogą iść dalej 3,5 km do wieży widokowej **5**, a następnie niebieską trasą w kierunku miejscowości Vsetín. W pobliżu trasy znajduje się miejscowość Liptál, która w 2009 roku zajęła pierwsze miejsce w konkursie „Wieś roku”. W miejscowości Vsetín zajdziemy do miejscowego zamku **7**, który jest główną atrakcją miasta lub do obserwatorium astronomicznego **8**. Miasto ma połączenie kolejowe i autobusowe.

Jihomoravský kraj

Jižní Morava – slunné a okouzlující území ležící v jižní části Moravy s největším krajským městem Moravy, Brnem. Je krajem s bohatou historií, spoustou architektonických památek, z nichž některé jsou na seznamu památek UNESCO, s řadou chráněných krajinných oblastí, rozlehlými vinařskými oblastmi, příležitostmi pro turistiku a cykloturistiku. Nesmíme opomenout ani pověstnou pohostinnost a srdečnost místních obyvatel. Na jihovýchodě hraničí se Slovenskou republikou, na jihu s Rakouskem.

Südmähren – ein sonniges und bezauberndes Gebiet im südlichen Teil Mährens mit der Bezirksmetropole Brno (Brünn). Eine Region mit reicher Geschichte, einer Vielzahl an architektonischen Sehenswürdigkeiten, von denen manche auf der Liste des UNESCO-Weltkulturerbes stehen, einer Reihe von Naturschutzgebieten, weitläufigen Weingebieten, Möglichkeiten für Wanderer und Radfahrer. Nicht zu vergessen ist auch die berühmte Gastfreundschaft und Herzlichkeit der hiesigen Einwohner. Im Südosten grenzt sie an die Slowakei und im Süden an Österreich.

Morawy Południowe – słoneczny i uroczy region leżący w południowej części Moraw, z największym miastem wojewódzkim Moraw, Brnem. Jest krainą o bogatej historii, z wieloma zabytkami architektury, z których część wpisana jest na listę zabytków UNESCO, z szeregiem chronionych parków krajobrazowych, rozległymi terenami winiarskimi. Daje szerokie możliwości uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Nie wolno zapomnieć też o słynnej gościnności i serdeczności tutejszych ludzi. Na południowym wschodzie graniczy z Republiką Słowacji, na południu z Austrią.

Kolem propasti Macocha a krápníkových jeskyní

Entlang der Schlucht Macocha (Stiefmutter) und Tropfsteinhöhlen •
Wokół przepaści Macocha i jaskiń naciekowych

Délka • Länge • Długość	16,5 km, zkrácená 10 km, s využitím lanovky 4 km • 16,5 km, verkürzte Strecke 10 km, mit Benutzung der Seilbahn 4 km • 16,5 km, skrócona 10 km, z wykorzystaniem kolejki linowej 4 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Skalní Mlýn • Skalní Mlýn • Skalny Młyn
Konec • Ziel • Koniec trasy	Skalní Mlýn • Skalní Mlýn • Skalny Młyn
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Skalního Mlýna autobusem • Anfahrt nach Skalní Mlýn mit dem Bus • autobusem do Skalnego Młyna
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, omezené nebo uzavřené vstupy do jeskyní v zimním období • saisonunabhängig, im Winter ist der Eintritt in die Höhlen eingeschränkt oder nicht möglich • cały rok, ograniczony wstęp do jaskiń lub nieczynne jaskinie w okresie zimowym
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování na Skalním Mlýně, na propasti Macocha a ve Sloupě • Verpflegung und Unterbringung in Skalní Mlýn, bei der Schlucht Macocha und in Sloup • wyżywienie i noclegi w Skalnym Młynie, przy przepaści Macocha i w miejscowości Sloup

 Od Skalního Mlýna **1** k Punkevním jeskyním **2** dojdeme podél toku Punkvy po modré značce nebo použijeme návštěvnického vláčku. Při návštěvě Punkevních jeskyní je možno zkrátit vycházkový okruh na 4 km s využitím lanovky nebo na 5 km dále pěšky po modré až k propasti Macocha **5**. V tomto prostoru se pohybujeme na území národní přírodní rezervace Vývěry Punkvy. Od bodu Pod Salmovkou pokračujeme po červené Pustým žlebem k bodu Pustý žleb, rozc. Zde je možno pokračovat doprava po zelené k bodu Nad Pustým žlebem a tím si trasu zkrátit na 10 km. V opačném případě pokračujeme Pustým žlebem po červené k bodu U Dubu a dále v souběhu se žlutou značkou až ke Sloupsko-šošůvským jeskyním **3** u propadání Punkvy pod skaliskem Hřebenáč. Od jeskyní se vrátíme zpět po žluté značce k bodu U Dubu, odkud stále po žluté značce stoupáme nad Pustý žleb k největšímu závrtní Moravského krasu Dolina. Pokračujeme dále přes bod Nad Pustým žlebem a vyhlídku Koňský spád **4** až na horní můstek propasti Macocha. Odtud sestoupíme kolem Křenkova pomníku **6** ke Kateřinské jeskyni **7** a na Skalní Mlýn.

 Von Skalní Mlýn **1** gelangt man zu den Punkevní jeskyně (Punkwahöhlen) **2** entweder zu Fuß auf der blauen Markierung am Fluss Punkva (Punkwa) entlang, oder mit einem Bummelzug.. Von den Punkwahöhlen aus können Sie entweder die Seilbahn nehmen und so die Route auf 4 km verkürzen, oder weiter auf der blauen Markierung bis zu der Schlucht Macocha (Stiefmutter) **5** wandern und so die Route auf 5 km verkürzen. Die Strecke kreuzt hier das Naturschutzgebiet Vývěry Punkvy (Punkwa-Quellen). Von dem Punkt Pod Salmovkou geht es weiter auf der roten Markierung durch Pustý žleb bis zu dem Punkt Pustý žleb, Weggabelung. Von hier aus können Sie auf dem grün markierten Wan-

derweg zum Punkt Nad Pustým žlebem abbiegen und so die Strecke auf 10km verkürzen. Andernfalls gehen Sie weiter durch Pustý žleb, auf der roten Markierung zum Punkt U Dubu und dann parallel entlang der gelben Markierung bis zu den Höhlen Sloupsko-šošůvské jeskyně **3**, beim Durchbruch der Punkva unter dem Felsen Hřebenáč. Von den Höhlen geht es zurück auf der gelben Markierung zu dem Punkt U Dubu und von hier aus weiter auf dem gelb markierten Weg bergauf über den Pustý žleb zum größten Erdfall des Mährischen Karstes Dolina. Von da aus geht es weiter über den Punkt Nad Pustým žlebem und den Aussichtspunkt Koňský spád **4** bis zum oberen Steg über der Schlucht Macocha (Stiefmutter). Von hier aus gehen wir bergab am Křenek-Denkmal **6** vorbei zur Kateřinská Höhle **7** und zum Skalní Mlýn.

Od Skalnego Młyna **1** do jaskiń Punkevní **2** dojdziemy niebieskim szlakiem, wzdłuż rzeki Punkva lub skorzystamy z kolejki turystycznej. Zwiedzając jaskinie Punkevní, można skrócić trasę do 4 km, wykorzystując kolejkę linową, lub do 5 km, idąc pieszo niebieskim szlakiem aż do przepaści Macocha **5**. W tym miejscu znajdziemy się na terenie narodowego rezerwatu przyrody Vývěry Punkvy. Od punktu Pod Salmovkou będziemy kontynuować wędrówkę czerwonym szlakiem žlebem aż do punktu Pustý žleb, rozdroże. Tu można skierować się w prawo zielonym szlakiem do punktu Nad Pustým žlebem i w ten sposób skrócić trasę do 10km. W innym wypadku możemy kontynuować wędrówkę Pustým žlebem czerwonym szlakiem do punktu U Dubu i dalej żółtym szlakiem aż do jaskiń Sloupsko-šošůvské **3** w miejscu zapadania się Punkvy pod ziemię pod skaliskiem Hřebenáč. Z jaskini wrócimy żółtym szlakiem do punktu U Dubu, skąd, nadal żółtym szlakiem, wejdziemy nad Pustý žleb, do największego zagłębienia Morawskiego krasu Dolina. Pójdziemy dalej przez punkt Nad Pustým žlebem i punkt widokowy Koňský spád **4** aż do górnego pomostu przepaści Macocha. Stąd zejdziemy niedaleko pomnika Křenkův **6** do jaskini Kateřinská **7** na Skalní Mlýn.

Putování Bílými Karpaty

Wanderung durch die Weißen Karpaten • Wędrówka Białymi Karpatami

Délka • Länge • Długość	21,5 km, zkrácená 17,5 km • 21,5 km, verkürzte Strecke 17,5 km • 21,5 km, skrócona 17,5 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Radějov • Radějov • Radějov
Konec • Ziel • Koniec trasy	Radějov nebo Lučina • Radějov oder Lučina • Radějov lub Lučina
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Radějova autobusem ze Strážnice • Anfahrt nach Radějov mit dem Bus aus Strážnice • autobusem ze Strážnice do Radějova
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, s výjimkou období se sněhovou pokrývkou, objekty na Lučině v zimním období uzavřeny • saisonunabhängig, bei Schneefall ist die Begehung nicht möglich, die Objekte in Lučina sind im Winter geschlossen • cały rok, z wyjątkiem okresu zimowego z dużą ilością śniegu, obiekty na Lučinie w okresie zimowym są zamknięte
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve Strážnici, Radějově, na Lučině • Verpflegung und Unterbringung in Strážnice, Radějov, Lučina • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Strážnice, Radějov, na Lučinie

Od autobusové zastávky v Radějově vystoupáme po žluté značce na vrchol Travičné **1** s rozhlednou a expozicí o přírodě a kultuře Bílých Karpat. Přes Travičnou vede i Oskerušová naučná stezka snažící

se obnovit zájem o typický ovocný strom Moravského Slovácka – oskeruši. Po žluté pokračujeme na další vyhlídkový bod – Šumárník **2**, kde přejdeme na červenou, která nás přivede na vrchol Výzkum **3** s rozhledem na typické bělokarpatské louky, a dále až na nejvyšší vrchol západní části Bílých Karpat na hranici se Slovenskem – Kobylu **4**. Odtud sestoupíme karpatskými loukami přes Vojšické louky **5** a národní přírodní rezervaci Čertoryje **6**, představující jedno z nejcennějších území CHKO Bílé Karpaty, do údolí Radějovky a podél ní do rekreační oblasti Lučina **7** s možností koupání. Odtud je možno se vrátit au-

tobusem do Radějova a zkrátit si tak trasu o 4 km. Pěšky nás do Radějova dovede modrá značka vedoucí po cestě nad silnicí.

Von der Bushaltestelle in Radějov geht es entlang der gelben Markierung hinauf auf den Gipfel Travičná **1** mit einem Aussichtsturm und einer Ausstellung über die Natur und Kultur der Weißen Karpaten. Über Travičná führt der Oskeruše (Speierling) Lehrpfad, der das Interesse an dem für die Region der Mährischen Slowakei typischen Obstbaum, dem Speierling, wieder wecken soll. Entlang der gelben Markierung geht es zum nächsten Aussichtspunkt Šumárník **2**. Von da aus geht es weiter entlang der roten Markierung, die uns auf den Gipfel Výzkum **3** mit Aussicht auf die typische Wiesenlandschaft der Weißen Karpaten und weiter zum höchsten Gipfel der westlichen Weißen Karpaten an der Grenze mit der Slowakei – Kobyla **4** – führt. Von hier aus geht es bergab vorbei an Wiesen über Vojšické louky **5** und das Naturschutzgebiet Čertoryje **6**, eines der wertvollsten Gebiete der Weißen Karpaten, in das Tal von Radějovka und dann am Bach entlang zum Erholungsgebiet Lučina **7** mit Bademöglichkeit. Von hier aus können Sie mit dem Bus nach Radějov zurückfahren und so die Strecke um 4 km verkürzen. Zu Fuß führt Sie der blau markierte, entlang der Hauptstraße verlaufende Wanderweg nach Radějov.

Od przystanku autobusowego w miejscowości Radějově żółtym szlakiem wejdziemy na szczyt Travičná **1** z punktem widokowym i ekspozycją o przyrodzie i kulturze Białych Karpat. Przez szczyt Travičná prowadzi też trasa dydaktyczna Oskerušová starająca się przywrócić zainteresowanie typowym drzewem owocowym regionu Moravské Słowácko – jarząbem domowym. Wędrówkę będziemy kontynuować żółtym szlakiem na następny punkt widokowy – Šumárník **2**, gdzie przejdziemy na czerwony szlak, który doprowadzi nas na szczyt Výzkum **3** z widokiem na typowe białokarpackie łąki i dalej na najwyższy szczyt zachodniej części Białych Karpat na granicy ze Słowacją – Kobyla **4**. Stąd zejdziemy karpackimi łąkami przez Vojšické louky **5** i narodowy rezerwat przyrody Čertoryje **6**, stanowiący jeden z najcenniejszych terenów parku krajobrazowego CHKO Bílé Kapaty, do doliny rzeki Radějovka i wzdłuż niej na tereny rekreacyjne Lučina **7** z możliwością kąpeli. Stąd można wrócić autobusem do Radějova i skrócić sobie trasę o 4 km. Natomiast niebieski szlak przebiegający po drodze nad szosą doprowadzi nas do Radějova.

Za vřesovišti a vínem v Podyjí

Zu den Heiden und ins Weingebiet Podyjí • Do wrzosowisk i wina w regionie Podyjí

Délka • Länge • Długość	26 km, zkrácená 13,5 km • 26 km, verkürzte Strecke 13,5 km • 26 km, skrócona 13,5 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Znojmo • Znojmo • Znojmo
Konec • Ziel • Koniec trasy	Znojmo • Znojmo • Znojmo
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd autobusem, vlakem • Anfahrt mit dem Bus oder Zug • autobusem, pociągiem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	nezkrácená pro náročná • die nicht verkürzte Strecke ist schwer • trasa nieskrócona dla zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční, s výjimkou sestupu z Sealsfieldova kamene do údolí Dyje ze sněhu a ledu • saisonunabhängig bis auf den Abstieg vom Sealsfield-Stein ins Tal der Dyje (Thaja) bei Schnee und Eis • celý rok, z výjimkou zejścia z punktu widokowego Sealsfieldův kamen do doliny rzeki Dyje niedostępnego w przypadku śniegu i lodu
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve Znojmě, stravování v obcích na trase • Verpflegung und Unterbringung in Znojmo, Verpflegung in den Ortschaften an der Strecke • wyżywienie i noclegi w miejscowości Znojmo, wyżywienie w miejscowościach na trasie

Od znojemského hradu **1** sestoupíme po žluté značce do údolí Dyje a postupujeme po pravém břehu Znojemské vodní nádrže do Trouznického údolí, odkud pokračujeme společně se zelenou značkou, až na Sealsfieldův kámen **2**. Odtud můžeme zkrátit okruh na 13,5 km odbočením po zelené k hostinci na okraji Popic. Ze Sealsfieldova kamene sestoupíme stále po žluté do údolí Dyje, kterým pokračujeme k bývalému Judexovu mlýnu **3** a dále společně s červenou značkou až k visuté lávce přes Dyji pod Šobesem. Po ní po červené značce překročíme řeku Dyji a vystoupáme vinicemi na Šobesu na jejich horní okraj k ochutnávkovému stánku **4** s možností zakoupení a degustace šobeských vín (provoz od dubna do září). Odtud se po červené značce vrátíme zpět a pokračujeme po ní dále přes Havranické vřesoviště **5** do Havraníků, dále přes Popice a Konice do prostoru vřesovišť na Kraví hoře **6** s velmi pěkným výhledem na Znojmo. Odtud se přes údolí Dyje vrátíme zpět na znojemský hrad.

Von der Znaimer Burg **1** aus geht es auf der gelben Markierung abwärts in das Tal der Dyje (Thaya), dann weiter am rechten Ufer des Znaimer Speichersees in das Tal von Trouznice und parallel mit der grünen Markierung bis zum Sealsfield-Stein **2**. Hier kann man die Route auf 13,5 km verkürzen, in dem man nach rechts abbiegt und auf dem grün markierten Wanderweg zu der Gaststätte am Rand von Popice wandert. Vom Sealsfield-Stein geht es auf der gelben Markierung abwärts in das Tal der Dyje (Thaya), dann weiter zu der ehemaligen Judex Mühle **3** und danach parallel zu der roten Markierung bis zur Hängebrücke über die Dyje unter Šobes. Der rot markierte Weg führt Sie über die Brücke und steigt dann durch die Weinberge am Šobes bis zum Verkostungsstand **4**, an dem Sie die Šobes Weine verkosten und erwerben können (geöffnet von April bis September). Von hier aus geht es auf der roten Markierung

zurück und dann weiter über die Havranická Heide **5** nach Havraníky, weiter dann durch Popice und Konice zu den Heidenlandschaften auf Kraví hora (Kuhberg) **6** mit einer herrlichen Aussicht auf Znojmo (Znaim). Von da aus geht es durch das Thayatal zurück zu der Znaimer Burg.

Od znojemskiego grodu **1** zejdziemy żółtym szlakiem do doliny rzeki Dyje i pójdziemy prawym brzegiem zbiornika wodnego Znojemská do doliny Trouznické, stąd zielonym szlakiem przejdziemy aż do punktu widokowego Sealsfieldův kámen **2**. Tu możemy skrócić trasę do 13,5km, skręcając zielonym szlakiem do zajazdu na skraju Popic. Z punktu widokowego Sealsfieldův kamen zejdziemy wciąż żółtym szlakiem do doliny rzeki Dyje, którą dojdziemy do niegdysiejszego mlyna Judexův **3** i dalej czerwonym szlakiem aż do mostu wiszącego przez rzekę Dyje pod Šobesem. Następnie czerwonym szlakiem przejdziemy przez rzekę Dyje, wejdziemy winnicami na szczyt Šobesu na ich górny skraj do kiosku degustacyjnego **4** z możliwością kupienia i degustacji šobeskich win (czynne od kwietnia do września). Stąd czerwonym szlakiem wrócimy i pójdziemy dalej przez wrzosowisko Havranické **5** do miejscowości Havraníky, dalej przez Popice i Konice do wrzosowisk na górze Kraví **6** z pięknym widokiem na Znojmo. Stąd przez dolinę rzeki Dyje wrócimy z do znojemskiego grodu.

S Járou Cimrmanem až na hrad Perštejn

Mit Jára Cimrman bis zur Burg Perštejn • Z Járou Cimrmanem až do grodu Perštejn

Délka • Länge • Długość	17,5 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Lomnice • Lomnice • Lomnice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Nedvědice • Nedvědice • Nedvědice
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Lomnice autobusem z Tišnova, zpět z Nedvědic vlakem do Tišnova • Anfahrt nach Lomnice mit dem Bus aus Tišnov, zurück aus Nedvědice mit dem Zug nach Tišnov • z Tišnova autobusem do miejscowości Lomnice, z powrotem z Nedvědic pociągami do Tišnova
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročné • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování v Nedvědicích, Tišnově, stravování v Lomnici • Verpflegung und Unterbringung in Nedvědice, Tišnov, Verpflegung in Lomnice • wyżywienie i nocleg w miejscowościach Nedvědice i Tišnov, wyżywienie w miejscowości Lomnice

Po prohlídce městské památkové zóny v Lomnici **1** s renesančním zámekem a raně barokním kostelem budeme stoupat po žluté značce vedoucí souběžně s naučnou stezkou Járy Cimrmana s osmi informačními panely k hájovně pod Sykořem **2** ležící pod stejnojmenným nejvyšším vrcholem jižní části Hornosvratecké vrchoviny. Zde končí naučná

stezka Járy Cimrmana jeho dřevěnou plastikou. Žlutá značka nás povede dál sykořskými lesy s několika chráněnými územími přírody až do Skorotic. Odtud budeme pokračovat po modré do Nedvědic. Po výstupu z lesa nad Nedvědicemi se nám otevře ne-

obvyklý pohled na panorama hradu Pernštejna. Z Nedvědic, významného turistického východiště, nás povede žlutá značka kolem tisíciletého tisu v předhradí až na náš nejzachovalejší středověký hrad Pernštejn **3**. Z hradu se vrátíme stejnou cestou zpět do Nedvědic.

Nach der Besichtigung der städtischen Denkmalzone in Lomnice **1** mit dem Renaissance-Schloss und der frühbarocken Kirche geht es bergauf auf dem parallel zu dem Lehrpfad des Jára Cimrman

verlaufenden gelb markierten Wanderweg mit acht Informationstafeln zu dem Forsthaus unter Sykoř **2**, das unter dem gleichnamigen höchsten Gipfel des südlichen Teils der Anhöhe Hornosvratecká vrchovina liegt. Hier, bei einer Holzplastik von Jára Cimrman endet der Lehrpfad. Die gelbe Markierung führt uns weiter durch die Wälder von Sykoř mit einigen Naturschutzgebieten bis nach Skorotice. Von hier aus geht es auf dem blau markierten Wanderweg weiter nach Nedvědice. Nach dem Verlassen des Waldes eröffnet sich ein unglaublicher Panoramablick auf die Burg Pernštejn (Pernstein). Aus Nedvědice, einem bedeutenden touristischen Ausgangspunkt, führt uns die gelbe Markierung an einer tausendjährigen Eibe in der Vorburg vorbei bis zu der landesweit besterhaltenen mittelalterlichen Burg Pernštejn (Pernstein) **3**. Von der Burg aus geht es auf dem gleichen Weg zurück nach Nedvědice.

Po zwiedzeniu miejskiej strefy zabytkowej w miejscowości Lomnice **1**, z renesansowym zamkiem i wczesnobarokowym kościołem, będziemy się wspinać żółtym szlakiem prowadzącym równolegle do trasy dydaktycznej Jára Cimrmana z ośmioma panelami informacyjnymi do gajówki pod Sykořem **2**, leżącą pod noszącym tę samą nazwę najwyższym szczytem południowej części wyżyny Hornosvratecká. Tu zakończy się trasa dydaktyczna Jára Cimrmana jego drewnianą plastyką. Żółty szlak poprowadzi nas dalej sykořskimi lasami z kilkoma chronionymi terenami przyrodniczymi aż do Skorotic. Stąd będziemy kontynuować podróż niebieskim szlakiem do Nedvědic. Po wyjściu z lasu nad Nedvědicami otworzy się nam niezwykle widok panoramy grodu Pernštejna. Z Nedvědic, ważnego turystycznego punktu wypadowego, żółty szlak poprowadzi nas koło tysiącletniego cisu w podgrodziu aż na nasz najlepiej zachowany średniowieczny gród Pernštejn **3**. Z grodu wrócimy drogą do Nedvědic.

Cestou necestou za Bolkem Polívkou

Querfeldein zu Bolek Polívka • Drogami i bezdrożami za Bolkkiem Polívką

Délka • Länge • Długość	18 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Drnovice • Drnovice • Drnovice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Luleč • Luleč • Luleč
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Drnovic z Vyškova autobusem, pěšky, zpět z Luleče do Vyškova autobusem • Anfahrt nach Drnovice mit dem Bus aus Vyškov, zurück aus Luleč nach Vyškov mit dem Bus • autobusem, pieszo do Drnovic z Vyškova, z powrotem z miejscowości Luleč do Vyškova autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • celý rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve Vyškově, Olšanech a Račicích • Verpflegung und Unterbringung in Vyškov, Olšany und Račice • wyżywienie i noclegi w miejscowościach Vyškov, Olšany i Račice

 Z Vyškova lze do Drnovic dojít buď pěšky (3 km) po chodníku pro pěší podél silnice nebo použít autobusu. Z Drnovic vyjdeme po zelené značce a na bodě Kopaniny (rozc.) přejdeme na žlutou značku. Ta nás přivede na Riviéru u Pístovického rybníka **1** s chatovou osadou a možností koupání. Zde se ke žluté značce připojí červená, po které budeme pokračovat až do Račic **2** s renesančním zámkem a kostelem. V Račicích přejdeme na další žlutou značku, se kterou vstoupíme do rozsáhlých lesů, které oceňují zejména houbaři. Na rozcestí U Tří javorů přejdeme na modrou, která nás přivede do Olšan se známou farmou herce Bolka Polívky **3**.

Odtud pokračujeme přes Nemojany s kostelem sv. Martina **4** z 18. stol. na výšině nad obcí, který je významnou krajinnou dominantou, až do Luleče, kde naše cesta končí.

Von Vyškov gelangt man nach Drnovice entweder zu Fuß (3 km) auf dem Fußweg entlang der Straße oder mit dem Bus. Aus Drnovice geht es auf dem grün markierten Wanderweg zu der Weggabelung Kopaniny und von da aus auf

dem gelb markierten Wanderweg weiter bis zur Riviera am Pístovický Teich **1** mit einer Wochenendhaussiedlung und Bademöglichkeit. Von da aus geht es auf dem rot markierten Wanderweg weiter bis nach Račice **2** mit einem Renaissanceschloss und einer Kirche. In Račice wechseln wir auf den gelb markierten Wanderweg. Auf diesem geht es weiter durch weitläufige Wälder, die vor allem das Pilzsammlerherz höher schlagen lassen. An der Weggabelung U Tří javorů wechseln wir auf den blau markierten Wanderweg, der bis nach Olšany führt, wo sich die berühmte Farm des Schauspielers Bolek Polívka befindet **3**. Von hier aus geht es weiter durch die Ortschaft Nemojany mit der auf einer Anhöhe stehenden Kirche des hl. Martin **4** aus dem 18. Jahrhundert, die ein bedeutende Landschaftsdominante darstellt, bis nach Luleč, wo unsere Wanderung endet.

 Z Vyškova do Drnovic można dojść pieszo (3 km) po chodniku ciągnącym się wzdłuż drogi lub skorzystać z autobusu. Z Drnovic wyjdziemy zielonym szlakiem i w punkcie Kopaniny (rozdroże) przejdziemy na szlak żółty, który doprowadzi nas na Riwierę nad stawem Pístovický rybník **1** z osadą domków rekreacyjnych i możliwością kąpieli. Tu żółty szlak łączy się z czerwonym, którym pójdziemy dalej aż do Račic **2** z renesansowym zamkiem i kościołem. V Račicach przejdziemy na żółty szlak, którym wejdziemy do rozległych lasów, wspaniałych zwłaszcza dla grzybiarzy. Na rozdrożu U Tří javorů przejdziemy na niebieski szlak, który doprowadzi nas do Olšan ze znaną farmą aktora Bolka Polívki **3**. Stąd pójdziemy przez Nemojany z kościołem św. Marcina **4** z XVIII wieku na wzgórzu nad miejscowością, który jest ważną dominantą krajobrazową, aż do miejscowości Luleč, gdzie zakończy się nasza wędrówka.

Pálavskými vrchy za vínem do Mikulova

Durch Pálavské vrchy und das Weingebiet Mikulov • Pasmem Pálavské vrchy do winnego Mikulova

Délka • Länge • Długość	19 km
Začátek • Ausgangspunkt • Początek trasy	Popice • Popice • Popice
Konec • Ziel • Koniec trasy	Mikulov • Mikulov • Mikulov
Dojezd • Anfahrt • Dojazd	dojezd do Popic vlakem, zpět z Mikulova vlakem, autobusem • Anfahrt nach Popice mit dem Zug, zurück von Mikulov mit dem Zug oder • pociągami do Popic, droga powrotna z Mikulova pociągami, autobusem
Náročnost • Schwierigkeitsgrad • Stopień trudności	pro nenáročně • leicht • dla mniej zaawansowanych
Sezóna • Saisonabhängigkeit • Sezon	celoroční • saisonunabhängig • cały rok
Infrastruktura • Infrastruktur • Infrastruktura	stravování a ubytování ve všech obcích na trase s výjimkou Popic • Verpflegung und Unterbringung in allen Ortschaften an der Strecke mit Ausnahme von Popice • wyżywienie i noclegi we wszystkich miejscowościach na trasie z wyjątkiem Popic

Z železniční zastávky v Popicích půjdeme po červené značce přes Strachotín a dále po silnici vedoucí po hrázi Střední (Věstonické) novomlýnské nádrže, která je současně přírodní rezervací, do Dol-

ních Věstonic **1** s archeologickou expozicí lovců mamutů. Za nimi vstupujeme do národní přírodní rezervace panonské květeny Děvín – Kotel – Soutěska se zříceninou Dívčího hradu **2** s dalekým rozhledem. Od ní stoupáme pod nejvyšší vrchol Pavlovských vrchů Děvín **3** a za ním sestupujeme do Soutěsky s pramenem pitné vody. Za obcí Klentnice vystupujeme na zříceninu Siroťčího hradu **4**, který leží v další národní přírodní rezervaci Tabulová – Růžový vrch – Kočičí kámen. Po krátkém silničním úseku sestupujeme do bývalého lomu pod Tuoldem **5** s přístupnou krápníkovou jeskyní, krátkou naučnou stezkou a geologickou

expozicí. Vzápětí vstupujeme do Mikulova **6**, který je zásluhou dlouholetého úsilí rodů Lichtenštejnů a Ditrichštejnů městskou památkovou rezervací a významným vinařským střediskem.

Von der Bahnstation in Popice geht es auf dem rot markierten Wanderweg über Strachotín und dann weiter auf der Straße über das Mittlere (Věstonice) Speicherbecken des Stausees Nové Mlýny, der

gleichzeitig ein Naturschutzgebiet ist, nach Dolní Věstonice **1** mit einer archäologischen Ausstellung über Mammutjäger. Dahinter beginnt das nationale Naturschutzgebiet der pannonischen Flora Děvín – Kotel (Kessel) – Soutěska (Talenge) mit der Burgruine Dívčí hrad (Maidenburg) **2** mit einer weiten Aussicht auf die Umgebung. Von hier geht es bergauf zum größten Gipfel der Anhöhe Pavlovské vrchy Děvín **3** und danach bergab in die Soutěska (Talenge) mit einer Trinkwasserquelle. Hinter der Ortschaft Klentnice erklimmen wir die Burgruine Siroťčí hrad (Rossenstein) **4**, die in dem Naturschutzgebiet Tabulová (Tafelberg) – Růžový vrch (Rosenberg) – Kočičí kámen (Katzenstein) liegt. Nach einem kurzen asphaltierten Abschnitt geht es bergab in den ehemaligen Steinbruch unter Turoid **5** mit einer zugänglichen Tropfsteinhöhle, einem kurzem Lehrpfad und einer geologischen Ausstellung. Gleich darauf folgt Mikulov **6**. Die Stadt ist heute dank der langjährigen Bemühungen der Liechtensteiner und Dietrichsteiner eine Denkmalschutzgebiet und ein berühmtes Weinzentrum.

Z przystanku kolejowego w miejscowości Popice pójdziemy czerwonym szlakiem przez Strachotín i dalej, po drodze prowadzącej po grobli zbiornika wodnego Střední (Věstonická), który jest obecnie rezerwatem przyrody, do miejscowości Dolní Věstonice **1**, w której można obejrzeć ekspozycję archeologiczną łowców mamutów. Następnie wejdziemy do narodowego rezerwatu przyrody panońskiej flory Děvín – Kotel – Soutěska z ruinami grodu Dívčí hrad **2**, z którego roztacza się rozległy widok. Potem wejdziemy na najwyższy szczyt pasma Pavlovské vrchy Děvín **3**, z którego zejdziemy do Soutěski ze źródłem pitnej wody. Za miejscowością Klentnice wejdziemy do ruin grodu Siroťčí hrad **4**, które znajdują się w następnym rezerwacie przyrody Tabulová – Růžový vrch – Kočičí kámen. Po krótkim odcinku drogą zejdziemy do byłego kamieniołomu pod Turoidem **5** z dostępną dla turystów jaskinią naciekową, krótką trasą dydaktyczną i ekspozycją geologiczną. Następnie wejdziemy do Mikulova **6**, który jest, dzięki wieloletniej opiece rodów Lichtensteinów i Dietrichsteinów, miejskim muzeum zabytków i ważnym ośrodkiem winiarskim.

Vydal: Moravskoslezský kraj, Krajský úřad, 28. října 117, 702 18 Ostrava
ve spolupráci s krajem Olomouckým, Zlínským, Jihomoravským a Klubem českých
turistů v roce 2009

Realizace a design: Agentura API s.r.o.

Překlad a korektura rodilým mluvčím: Skřivánek s.r.o.

Mapové podklady: TRASA, spol. s r.o.

Herausgeber: Mährisch-Schlesische Region, Regionalamt, 28. října 117, 702 18 Ostrava
in Zusammenarbeit mit der Region Olmütz und Zlín, der Südmährischen Region
und dem Klub Tschechischer Touristen 2009

Realisation und Gestaltung: Agentura API s.r.o.

Übersetzung und Korrektur durch einen Muttersprachler: Skřivánek s.r.o.

Kartografische Unterlagen: TRASA, spol. s r.o.

Wydał: Kraj morawsko-śląski, Urząd Wojewódzki, 28. října 117, 702 18 Ostrava
we współpracy z Krajem olomunieckí, zlíńskim, południowomorawskim i Klubem
Czeskich Turystów w 2009 roku.

Realizacja i szata graficzna: Agencja API s.r.o.

Tłumaczenie i korektura rodowitego tłumacza: Skřivánek s.r.o.

Mapy: TRASA, spol. s r.o.

NEPRODEJNÉ • UNVERKÄUFLICH • NIE DO SPRZEDAŻY

Moravskoslezský kraj
Krajský úřad
28. října 117
702 18 Ostrava
T: +420 595 622 222
F: +420 595 622 126
E: posta@kr-moravskoslezsky.cz
www.kr-moravskoslezsky.cz

Olomoucký kraj
Jeremenkova 40a
779 11 Olomouc
T: +420 585 508 111
F: +420 585 508 832
E: tourism@kr-olomoucky.cz
www.ok-tourism.cz

Zlínský kraj
třída Tomáše Bati 21
761 90 Zlín
T: +420 577 043 111
F: +420 577 043 202
E: podatelna@kr-zlinsky.cz
www.vychodni-morava.cz

Jihomoravský kraj
Žerotínovo nám. 3/5
601 82 Brno
T: +420 541 651 111
F: +420 541 651 209
E: orr@kr-jihomoravsky.cz
www.kr-jihomoravsky.cz

